

(ISSN: 2602-4047)

Öner, Ç. (2023). Motivational Climate In Athletes: Irrational Performance Beliefs, Perfectionism, Challenge and Threat Perception, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 8(22), 1045-1090.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.728>

Article Type (Makale Türü): Research Article

MOTIVATIONAL CLIMATE IN ATHLETES: IRRATIONAL PERFORMANCE BELIEFS, PERFECTIONISM, CHALLENGE AND THREAT PERCEPTION

Çiğdem ÖNER

Assoc. Prof. Dr., Istanbul Rumeli University, Istanbul, Turkey, esenlik@cigdemoner.com.tr

ORCID: 0000-0002-1939-0526

Received: 08.12.2022

Accepted: 10.08.2023

Published: 01.09.2023

ABSTRACT

Recent research in current sports psychology literature delves deeply into the various factors that influence psychological performance in sports. Some of these studies explore athletes' perceived motivational climate and draw attention to innovative searches on cognitive-behavioral approaches, incorporating both positive and negative aspects within this context. This study aims to reveal the relationships between athletes' irrational performance beliefs, perfectionism, challenge and threat perceptions, and motivational climates. Another purpose of this study is to assess the predicting research variables in forecasting the motivational climates engendered by the mastery climate and performance climate dimensions. A total of 416 performance athletes, 260 men, and 156 women, were included in the survey using the relational screening model. Participants were presented with the Irrational Performance Beliefs Inventory 2, the APS Perfectionism Scale, the Challenge and Threat in Sport Scale, the Perceived Motivational Climate in Sport Questionnaire, and the Personal Information Form. Pearson correlation and hierarchical regression analyses are utilized to test the data. The findings showed intense positive relationships between athletes' irrational performance beliefs, perfectionism, challenge and threat perceptions, and motivational climates, while the relationship between perfectionist orderliness and threat was negative. Additionally, as determined, the challenge is positively related to the mastery climate, while the threat is positively associated with the performance climate. According hierarchical regression analysis, demandingness and awfulizing are negative, and orderliness, dissatisfaction, and challenge are positive predictors of the mastery climate. Furthermore, low frustration tolerance negatively, and depreciation, orderliness, and threat positively predict performance climate.

Keywords: Motivational mastery climate, motivational performance climate, irrational beliefs, performance perfectionism, challenge and threat in sport.

INTRODUCTION

While the sportive performance field, whose basic texture is knitted with the phrases "faster, higher, stronger", demands elite success, it uses competition as a driving force for athletes. Motivation, which includes biological, emotional, social, and cognitive factors that prompt people to act for sustainable success and competition, is an essential behavioral outcome expected from performance athletes. Various theories attempt to explain motivation in sports performance, one of which is the Achievement Goal theory proposed by Nicholls (1984). As Altıntaş (2010) emphasizes, Achievement Goal Theory, which is based on Self-Efficacy Theory (Bandura, 1977) and Efficiency Motivation Theory (Harter, 1978), reflects the logically expanded version of these two theories. According to the Achievement Goal Theory, there are two main achievement goals: task orientation and ego orientation (Toros, 2002). According to the Achievement Goal Theory, there are two main achievement goals: task orientation and ego orientation (Toros, 2002). While athletes with a high task orientation focus on learning, skill development, mastery of the task, team harmony, and cooperation, those with ego orientation focus on being superior, overcoming rivals, and being result-oriented (Toros & Koruç, 2005). Nicholls (1984) draws attention to the determining role of the motivational climate surrounding athletes in their orientation toward achievement goals. Motivational climate, one of the concepts highlighted by the Achievement Goal Theory, not only expresses the general environment in a team or club and the message it conveys to the athletes (Roberts et al., 2007), but it also includes the level of competition, instructional styles, and the impact of essential people on team culture (Arıburun & Aşçı, 2005). Xiang and Cuningham (2005) interpret the motivational climate as an environmental situation that affects athletes' psychological and behavioral responses, such as goals, perceived skills, and participation in sports. As Duda and Hall (2001) emphasized, the perceived motivational climate is handled in two dimensions: "mastery climate" and "performance climate". While the mastery climate encourages athletes to engage in behaviors to improve their skills, the performance climate reinforces the belief that athletes must outperform all others, including their teammates (Roberts et al., 2007). In addition, while the mastery climate supports effort, cooperation, learning, and mastery of the task, the performance climate describes the situations that develop normative comparisons, internal competition, and the coaches' punitive approaches against the athletes' mistakes (Roberts, 2001). Sage and Kavussanu (2007) interpret the mastery climate as increasing athletes' social responsibility, developing their life-long skills, and protecting their resilience, while they describe the performance climate with the characteristics of gaining superiority over teammates and rivals, which facilitates athletes' sense of satisfaction.

In today's sports psychology literature, it is observed that research contents dealing with motivational climate are primarily examined in the axis of positively oriented variables; however, the results of the relevant study reveal different positive and negative results in terms of motivational mastery orientation and motivational performance orientation subdimensions. In some of these studies, it is reported that perceived mastery climate feeds some of the positive factors positively, such as needs satisfaction (Zheng et al., 2023), cognitive reappraisal and pleasant emotions (Robazza et al., 2022), optimal performance mood (Çağlar et al., 2017; Kelecek et al., 2010), enjoyment, positive mood and satisfaction (Duda & Appleton, 2016), athlete commitment (Curran et al.,

2015), prosocial (Boardley & Kavussanu, 2009) and sportsman (Gutierrez & Ruiz, 2009) behaviors, respect for sports (Gano-Overway et al., 2005), respect for the social environment (Stornes & Ommundsen, 2004). In some other studies, the perceived motivational performance climate is characterized by frustration (Zheng et al., 2023), expressive suppression, demoralization, and unpleasant feelings such as anger (Robazza et al., 2022), moral disengagement (Sarı & Deryahanoğlu, 2019), burnout (Vitali et al., 2015), anxiety (O'Rourke et al., 2014) and anti-social behavior (Boardley & Kavussanu, 2009).

This study will be carried out with the belief that the perceived motivational climate, often emphasized as the determining role of sportive performance in reaching the desired peak, should be examined regarding some harmful mental content. In this context, it is believed that one of the prominent mental contents is irrational beliefs. According to Dryden and Branch (2008), irrational belief refers to beliefs that are conceptually inconsistent with reality, irrational, rigid, focussed on demands, are the product of faulty inferences, contain excessive generalizations, and prevent reaching individual goals. As is known, according to Rational Emotional Behavior Therapy, people's beliefs about events determine the emotions and behaviors that develop in them. From the perspective of this approach, irrational beliefs lead to dysfunctional emotions and maladaptive behaviors (DiGiuseppe & David, 2015). At this point, it will be inevitable to exhibit incompatible behaviors and dysfunctional emotions due to irrational beliefs developed on the sports stage. According to Urfa and Aşçı (2018a), performance athletes can develop irrational beliefs through different factors such as performing well, being admired, fan effect, desire to be appreciated, financial expectations, and pressure in competitive sports environments. An athlete's beliefs and philosophy are shaped by countless people inside and outside the sport they turn to for guidance, such as coaches, medical professionals, parents, and the media, as King et al. (2023) points out. Researchers argue that these critical social actors in the micro- and macro-environment can be a source of modeling irrationality through their behavior, language, and processes. In addition, they argue that the irrationality formed through these channels is later internalized and creates a basis for the development and maintenance of irrational beliefs in athletes. Dryden and Branch (2008) highlight four fundamental irrational beliefs. These are respectively; (1) Demanding, which states that everything has and should be as one wishes, (2) Catastrophizing, which is characterized as an exaggerated belief that distress is genuinely terrible, (3) Low frustration tolerance, which indicates the belief that distress is unbearable, (4) In certain situations, where demands are not met; reduction of oneself/others/life that becomes evident with the assignment of negative judgments.

In the related literature, it is seen that irrational performance beliefs are handled together with constructs such as perfectionism and mental health (Jordana et al., 2023), motivation regulation and anxiety (Miller et al., 2023), emotion, thought and performance (Urfa & Aşçı, 2023), mental toughness and goal orientation (Orhan & Ünlü, 2022), intolerance of uncertainty and mental well-being (Jooste et al., 2022), competition anxiety and perfectionism (Tóth et al., 2022), optimal performance mood and ruminative thinking (Aksoy ve Aşçı, 2021), burnout and passion (Yahya, 2021), drowning under pressure (Mesagno et al., 2021), mindfulness and cognitive flexibility (Tingaz, 2020), cognitive assessments, struggle and threat, and emotional states (Chadha et al., 2019)

and to be explained by associating with Rational Emotional Therapy (Chrysidis et al., 2020; Turner et al., 2014). In some of the studies, it has been reported that irrational performance beliefs had behavioral outcomes such as behavioral avoidance, self-harm, eating for relaxation, overspending, procrastination (Harrington, 2005), physical aggression (Fives et al., 2011), anger expression (Jones & Trower, 2004), relational problems, social avoidance, and social isolation (Watson et al., 1998), post-traumatic stress symptoms (Hyland et al., 2014). In other studies dealing with the cognitive reflections of irrational beliefs, it has been revealed that these beliefs lead to automatic thoughts (Buschmann et al., 2018; Szentagotai & Freeman, 2007).

Perfectionism is one of the factors predicted to impact significantly the motivational climate, as well as triggering dysfunctional emotions and maladaptive behaviors on the sports stage. Perfectionism is defined as a personality trait characterized by setting irrationally high standards and the effort to reach these standards (Slade & Owens, 1998), seeking order for determined personal performance (Frost et al., 1990; Slade & Owens, 1998), eigenvalue conditions (Feher et al., 2020) and it is defined as a personality trait characterized by self-critical (Dunkley et al., 2003) attitudes. Perfectionist efforts are a double-edged construct associated with both positive outcomes, an example of which is active coping and adverse outcomes (Smith et al., 2015; Stoeber, 2014; Stoeber & Otto, 2006).

Examining the perceptions of challenge and threat in terms of athletes' motivational climates as another psychological structure in which the decisive role of emotional and cognitive processes is considered to be strengthening the depth aimed to be included in the field with this research. Challenging or perceiving the existing situation as a threat results from the athletes being exposed to an intensely competitive environment in training and competitions (Arnold & Fletcher, 2012). According to Jamieson et al. (2016), the nature of competition in sports can be considered an indicator of the uncertainty of the results of athletic efforts. This uncertainty means that it is not possible to avoid stress in sporting performance environments. The pressure of high-importance goals and the uncertainty of results make their sport stressful for most athletes. Meijen et al. (2020) underline that, as part of their quest, athletes will often encounter stress when evaluating perceived resources to meet the demands of situations and related demands, especially in motivated performance conditions. Among the theories referenced in many studies focusing on the phenomenon of stress and stressful experiences it is seen that systemic stress (Selye, 1976), stress development model (Mc Grath, 1970), psychological stress and coping theory (Lazarus, 1966), multidimensional anxiety theory (Martens et al., 1990), impulse theory (Hull, 1943, 1951), contrast theory (Kerr, 1985), biopsychosocial model (Engel, 1977), and also the theory of challenge and threat situations in athletes (Jones et al., 2009) are also considered. The theory of challenge and threat situations in athletes suggests that athletes evaluate competitive stress as a challenge or threat. According to the related theory, the competitive environment is perceived as a situation to be struggled with in individuals with high self-efficacy and perceived control levels who adopt approach goals. On the other hand, when self-efficacy is low, control perceptions are low, and avoidance goals are more prominent, situations experienced as a threat perception (Jones et al., 2009; Meijen et al., 2013, 2020). While challenge is associated with both positive and negative emotions at the experiential level, it is stated that emotions can facilitate

performance in situations that require difficulty or struggle. It is suggested that the threatening situation is only associated with negative emotions, and in such situations, emotions have a damaging function (Jones et al., 2009; Meijen et al., 2013, 2020; Skinner & Brewer, 2002).

Based on all that has been reported, this study aimed to reveal the relationship between irrational performance beliefs characterized by demanding, awfulizing, low frustration tolerance, and depreciation; team athletes' perfectionism consisting of high standards, orderliness, discrepancy, and dissatisfaction dimensions; the perceived challenge and threat perceptions, and their motivational climates in terms of perceived mastery and perceived performance climate subdimensions. In addition to this primary purpose, examining the role of athletes' irrational performance beliefs, perfectionism, challenge and threat perceptions in determining motivational mastery and motivational performance climates constitutes the other purpose of the study. Following the stated objectives, the research seeks answers to two basic questions;

- Is there a significant relationship between athletes' irrational performance beliefs, perfectionism, challenge and threat perceptions and their perceived motivational climates?
- Do athletes' irrational performance beliefs, perfectionism, challenge and threat perceptions predict motivational mastery and motivational performance climates?

The fact that no study has been found in the literature review that delves into the subjects of irrational performance beliefs, perfectionism, perception of challenge and threat, and perceived motivational climate in athletes reveals the originality of this research. The designed study will shed light on scientists, psychological performance counselors, coaches, athletes, sports managers, and new researchers and will contribute to the literature by filling an essential gap.

METHOD

Research Model

This study employed a relational screening model, which examines the correlation between two or more variables. Survey research, which gathers participants' opinions, interests, skills, abilities, attitudes, and more, is typically used in these studies. The sample size for these studies is generally more prominent than for other types of research (Büyükoztürk et al., 2023). According to Karasar (2023), relational screening models are designed to identify the presence and extent of co-variation between variables.

Study Group

This study used the convenience, non-random sampling method. The study group included 260 men (62.5%) and 156 women (37.5%), constituting a total of 416 performance athletes aged 18-32 (Avg. 23.54±4.91) who are actively involved in professional sports clubs in Istanbul with 1-24 years of sports experience (Avg. 9.00±5.85). The athletes participate in a variety of team sports, with representation from 90 football (21.6%), 76 futsal

(18.3%), 70 basketball (16.8%), 64 volleyball (15.4%), 50 ice hockey (12.0%), 42 handball (10.1%), and 24 ultimate frisbee (5.8%).

Data Collection Technique

Research data was collected through questionnaires administered to participants via both face-to-face sessions and electronic means. The coaches in charge of the teams were initially contacted and informed about the study's content, followed by scheduling face-to-face sessions on appropriate training days for groups of 10-12 people. For those who preferred electronic data collection, e-surveys were sent using Google Forms. The participants completed several questionnaires, including the Personal Information Form, the Irrational Performance Beliefs Inventory-2, the APS Almost Perfect Scale, the Challenge and Threat in Sports Scale, and the Perceived Motivational Climate in Sport Questionnaire.

Data Collection Tools

Personal Information Form

The Personal Information Form developed by the researcher documenting athletes' descriptive characteristics includes four questions: age, gender, athletic history (year), and the branch they performed.

The Irrational Performance Beliefs Inventory-2

The Irrational Performance Beliefs Inventory-2, created by Turner and Allen (2018), is a tool used to measure irrational beliefs in performance settings. It is a shorter version of Turner et al.'s (2016) Irrational Performance Beliefs Inventory. The Inventory, adapted for Turkish culture by Urfa and Aşçı (2018b), consists of a 20-item self-evaluation scale using a 5-point Likert type. It includes four sub-dimensions: demandingness, awfulizing, low frustration tolerance, and depreciation, each with five items. The adaptation study reported an internal consistency coefficient of 0.88 for the total scale and sub-dimension coefficients of .76 for demandingness, .79 for awfulizing, .85 for low frustration tolerance, and .87 for depreciation. In the current study, the calculated internal consistency coefficients are .88 for the scale total, .71 for demanding, .74 for awfulizing, .77 for low frustration tolerance, and .67 for depreciation.

The APS Almost Perfect Scale

The APS Almost Perfect Scale, created by Slaney and Johnson (1992) to measure perfectionist attitudes, has been revised twice, first by Slaney and Ashby (1996) and then by Slaney et al. (2001). Sapmaz (2006) carried out the validity and reliability studies of the Turkish scale adaptation. The original version has 23 items and three sub-dimensions: high standards, order, and discrepancy. The scale uses a 7-point Likert scale. Dissatisfaction was added as a fourth sub-dimension in the adapted version. The adaptation study revealed Cronbach alpha coefficients for each subdimension, with high standards (7 items) scoring .72, orderliness (4 items) scoring .83,

discrepancy (6 items) scoring .81, and dissatisfaction (6 items) scoring .72. The reliability coefficients calculated in this study are .88 for scale total, .85 for high standards, .85 for orderliness, .74 for discrepancy, and .83 for dissatisfaction, respectively.

Challenge and Threat in Sport Scale

Türkyılmaz (2019) conducted a validity and reliability study and adapted the Challenge and Threat in Sport Scale, developed by Rossato et al. (2018), to Turkish to measure the perceptions of challenge and threat in sports. The scale includes a 6-point Likert-based structure consisting of two subdimensions, challenge (5 items) and threat (7 items), comprising 12 items. The internal consistency coefficient reported in the adaptation study was .81 for the challenge and .82 for the threat. The internal consistency coefficients determined in this study are .86 for challenge and .80 for threat, respectively.

The Perceived Motivational Climate in Sport Questionnaire

Walling et al. (1993) developed the Perceived Motivational Climate in Sport Questionnaire to examine athletes' motivational climate, and Toros (2001) adapted it to Turkish culture. The 5-point Likert scale includes 21 items and two subdimensions: mastery climate (9 items) and performance climate (12 items). The adaptation study revealed the Cronbach alpha values as .84 for the mastery and .90 for the performance climates. At the same time, the whole scale showed a reliability coefficient of .84. This study calculated Cronbach alpha values of .84 for the mastery climate, .82 for the performance climate, and .82 for the overall scale.

Data Analysis

The data provided through the questionnaire were added to the SPSS 25 package program to perform the statistical tests. Before the analysis, frequency analysis ensured that all data entries were accurate and complete. The results indicated that there were no errors or omissions in the data. Next, the total scores for every data collection tool, including their subdimensions, were calculated. Subsequently, the performed extreme value analysis showed that no extreme values required exclusion. Upon conducting a normality test, it was concluded that parametric tests would be suitable. The calculated Cronbach's alpha coefficients were used to assess the data reliability for all total and subdimension scales. The Pearson Correlation Analysis revealed the relationship between research variables. Finally, hierarchical regression analysis was applied to determine the predictors of the mastery and performance climate as subdimensions of the motivational climate perceived in sports. The results were interpreted thoroughly, with rigorous testing of the significance levels of .05, .01, and .001.

Research Ethics

This study was approved by the Ethics Committee of the Istanbul Rumeli University, dated 28.02.2022, based on the unanimous ethical approval decision No. 2022-02-2. "Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive" has been acted upon during the current research.

FINDINGS

This section documents the findings obtained from the data analysis, which was conducted using a two-stage method. In the first stage, the applied Pearson product-moment correlation analysis will determine the relationships between the research variables. In the second stage, the conducted hierarchical regression analysis will shed light on the predictive roles of the research variables on athletes' motivational mastery and motivational performance climates.

Relationships Between Research Variables

Pearson product-moment correlation analysis was applied to determine the relationships between the research variables, and the results are shown in Table 1.

Tablo 1. Relationships Between Research Variables

Variables	1	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	4.1	4.2
1	1												
1.1	0.84***	1											
1.2	0.88***	0.65***	1										
1.3	0.78***	0.65***	0.54***	1									
1.4	0.73***	0.41***	0.65***	0.31***	1								
2.1	0.51***	0.49***	0.36***	0.61***	0.18***	1							
2.2	0.28***	0.30***	0.20***	0.36***	0.03	0.59***	1						
2.3	0.46***	0.32***	0.41***	0.28***	0.47***	0.29***	0.09	1					
2.4	0.46***	0.31***	0.45***	0.27***	0.46***	0.37***	0.11*	0.60***	1				
3.1	0.37***	0.39***	0.26***	0.46***	0.08	0.63***	0.43***	0.12*	0.19***	1			
3.2	0.46***	0.30***	0.48***	0.12*	0.57***	0.04	-0.12*	0.55***	0.49***	0.01	1		
4.1	0.28***	0.20***	0.25***	0.28***	0.16**	0.44***	0.37***	0.15**	0.25***	0.49***	0.01	1	
4.2	0.33***	0.26***	0.31***	0.13*	0.37***	0.19***	0.14**	0.28***	0.32***	0.09	0.34***	0.15*	1

* $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$

1. Irrational Performance Belief Inventory-2, 1.1. Demandingness, 1.2. Awfulizing, 1.3. Low Frustration Tolerance, 1.4. Depreciation, **2. APS Almost Perfect Scale**, 2.1. High standards, 2.2. Orderliness, 2.3. Discrepancy, 2.4. Dissatisfaction, **3. Challenge and Threat in Sport Scale**, 3.1. Challenge, 3.2. Threat **4. Perceived Motivational Climate in Sport Questionnaire**, 4.1. Mastery Climate, 4.2. Performance Climate

As seen in Table 1, demandingness, awfulizing, and low frustration tolerance, as well as the total scores of the athletes' irrational performance beliefs, were found to be positively and significantly related to perfectionist high standards, orderliness, discrepancy, dissatisfaction, challenge, threat, mastery climate, and performance climate. On the other hand, depreciation is positively related to all dimensions of perfectionism except orderliness, threat, mastery climate, and performance climate. The findings revealed that high standards were positively and significantly associated with all irrational performance belief dimensions, orderliness, discrepancy, dissatisfaction, challenge, mastery climate, and performance climate. Orderliness displayed positive correlations with irrational beliefs, demandingness, awfulizing, low frustration tolerance, perfectionist high standards,

dissatisfaction, challenge, mastery climate, and performance climate but negatively associated with the threat. Discrepancy showed positive and significant relations with all irrational performance belief dimensions, high standards, dissatisfaction, challenge, threat, mastery, and performance climate. Perfectionist dissatisfaction, on the other hand, is positively and significantly correlated with all research variables. The challenge was found to have positive and significant relationships with all research variables except for depreciation, threat, and performance climate. The threat is positively associated with all irrational performance beliefs, discrepancy, dissatisfaction, and performance climate and negatively associated with orderliness. The mastery climate is positively associated with all irrational performance beliefs, with all dimensions of perfectionism, as well as challenge and performance climate. Performance climate is positively related to all irrational performance beliefs, with all perfectionism dimensions, with threat and mastery climate.

Predictors of Motivational Mastery and Performance Climate

Hierarchical regression analyses were conducted to determine the predictive effects of the Irrational Performance Beliefs Inventory-2, The APS Almost Perfect Scale, and Challenge and Threat in Sport Scale subdimensions on the Perceived Motivational Climate in Sport Questionnaire. In this context, The Irrational Performance Beliefs Inventory-2 dimensions were added to the regression model in the first step, the APS Almost Perfect Scale dimensions in the second step, and the Challenge and Threat in Sport Scale dimensions in the third step as predictive variables and the Perceived Motivational Climate in Sport Questionnaire dimensions as predicted variables. The findings have been presented in Table 2.

In the hierarchical regression analysis conducted to determine the predictors of the perceived motivational climate, the significant effect of awfulizing ($\beta=-0.17$) and low frustration tolerance ($\beta=-0.22$) included in the model in the first step on the mastery climate was negative. In contrast, the effects of demandingness ($\beta=0.15$) and depreciation ($\beta=0.29$) were found to impact the performance climate positively. In addition, it was determined that awfulizing and low frustration tolerance explained 9% of the mastery climate, while demandingness and depreciation explained 15% of the performance climate (Table 2).

The original contribution of high standards ($\beta=0.31$) and orderliness ($\beta=0.19$) added to the model in the second step on the mastery climate was found to be significant, and these variables were positively related to the mastery climate and contributed 14% to the explanation of this variable. Additionally, the effect of dissatisfaction ($\beta=0.14$) on the performance climate was discovered as significant and positive, and its original contribution to the explanation of the performance climate was 3% (Table 2).

Finally, it was determined that the positive significant effect of the challenge ($\beta=0.37$) added to the model in step 3 contributed 8% to the mastery climate. In comparison, the positive significant effect of the threat ($\beta=0.17$) created a 1% change in the explanatory value of the performance climate.

Tablo 2. Predictors of Motivational Mastery- and Performance Climate

	Mastery Climate			Performance Climate		
Model 1	β	t	p	β	t	p
1.1 Demandingness	-0.05	-0.71	0.476	0.15	2.20	0.029
1.2 Awfulizing	-0.17	2.24	0.026	0.09	1.25	0.211
1.3 Low Frustration Tolerance	-0.22	3.47	<0.001	-0.11	-1.78	0.076
1.4 Depreciation	0.00	-0.01	0.990	0.29	4.79	<0.001
	R= 0.31; R ² = 0.09; Dzt. R ² = 0.09; F(4, 415)= 10.617 p< 0.001			R= 0.40; R ² = 0.16; Dzt. R ² = 0.15; F(4, 415)= 19.424 p< 0.001		
Model 2	β	t	p	β	t	p
1.1 Demandingness	-0.13	-1.96	0.051	0.12	1.79	0.074
1.2 Awfulizing	0.14	2.01	0.046	0.05	0.73	0.463
1.3 Low Frustration Tolerance	0.00	0.06	0.952	-0.18	-2.64	0.009
1.4 Depreciation	0.03	0.49	0.626	0.24	3.91	<0.001
2.1 High Standards	0.31	4.61	<0.001	0.06	0.81	0.420
2.2 Orderliness	0.19	3.41	<0.001	0.10	1.77	0.077
2.3 Discrepancy	-0.05	-0.92	0.359	0.05	0.81	0.416
2.4 Dissatisfaction	0.10	1.76	0.079	0.14	2.24	0.026
	R= 0.49; R ² = 0.24; Dzt. R ² = 0.23; F(8, 415)= 16.046 p< 0.001			R= 0.45; R ² = 0.20; Dzt. R ² = 0.18; F(8, 415)= 12.556 p< 0.001		
Model 3	β	t	p	β	t	p
1.1 Demandingness	-0.15	-2.45	0.015	0.11	1.57	0.116
1.2 Awfulizing	-0.16	2.33	0.020	0.02	0.27	0.785
1.3 Low Frustration Tolerance	-0.04	-0.68	0.499	-0.15	-2.21	0.027
1.4 Depreciation	0.08	1.38	0.169	0.20	3.15	0.002
2.1 High Standards	0.11	1.57	0.118	0.09	1.23	0.219
2.2 Orderliness	0.14	2.75	0.006	0.12	2.20	0.029
2.3 Discrepancy	0.01	0.16	0.873	-0.01	-0.10	0.920
2.4 Dissatisfaction	0.12	2.12	0.035	0.11	1.77	0.077
3.1 Challenge	0.37	6.84	<0.001	-0.04	-0.64	0.524
3.2 Threat	-0.11	-1.94	0.054	0.17	2.63	0.009
	R= 0.57; R ² = 0.32; Dzt. R ² = 0.31; F(10, 415)= 19.278 p< 0.001			R= 0.47; R ² = 0.21; Dzt. R ² = 0.19; F(10, 415)= 10.888 p< 0.001		

CONCLUSION and DISCUSSION

This study's primary purpose is to examine the relationships between athletes' irrational performance beliefs built on demandingness, awfulizing, low frustration tolerance, and depreciation dimensions, their perfectionism framed by high standards, orderliness, discrepancy, and dissatisfaction, their perceptions of challenge and threat, and their perceived motivational climates based on mastery and performance climate criteria. The study also aims to reveal the role of athletes' irrational performance beliefs, perfectionism, challenge and threat

perceptions in predicting motivational mastery and motivational performance climates. This section will discuss the data results concerning the relevant literature, as outlined in the stated purposes.

This study concluded that irrational performance beliefs total scores, demandingness, awfulizing, and low tolerance were positively associated with perfectionist high standards, orderliness, discrepancy, and dissatisfaction. It has been revealed that depreciation is positively related to all other perfectionism dimensions except orderliness. The current study's results coincide with Ellis' (1958, 1962) declarations in his perfectionism definition that one must be fully competent, efficient, intelligent, and successful in all possible ways; besides, there always lies a correct, precise, perfect solution to human problems, and failure to find a relevant perfect solution is disastrous, associated as a part of the irrational beliefs. Ellis (2002), in his work on rational-emotional behavior therapy (REBT), discusses perfectionism as an irrational, self-defeating belief. According to Ellis (2002), the gist of rationality and irrationality in human behavior is that people have a few basic desires, goals, and preferences that help them do it. He explains these with people (1) have a sense of self-efficacy or self-control (ego satisfaction); (2) they achieve what they want (goal or achievement satisfaction); (3) the approval or disapproval of others they deem essential (the satisfaction of love and approval); and (4) feeling safe and secure (safety satisfaction). From this point of view, he points out that when basic desires become absolute imperatives, they lead to related cognitive-behavioral problems such as perfectionism, anxiety sensitivity, hypercompetitiveness, and stress. Indeed, Turner et al. (2019a) reported a positive relationship between irrational beliefs, anxiety symptoms, and depression in their research conducted on a sample of athletes. Turner et al. (2019b) revealed in another study that elite and recreational athletes' irrational belief levels were also related to anxiety, anger, and depression levels. At the end of the REBT sessions conducted by Wood et al. (2017) with an elite archer, the athlete's irrational beliefs decreased; Rational beliefs, self-efficacy, perception of control, and shooting performance increased. Again, as a result of the studies conducted by Turner and Barker (2013) with elite young cricketers, it was determined that REBT application caused a decrease in cognitive anxiety and irrational belief levels.

Toth et al. (2022), in their study examining the effect of irrational beliefs and perfectionism on the emergence of competitive anxiety, reported that both adaptive and maladaptive perfectionism are important partial mediators in predicting competitive anxiety by high irrational beliefs. They argued that if both forms of perfectionism are treated as mediators, depreciation beliefs directly affect somatic competitive anxiety, while demanding and awfulizing have indirect effects. In a study conducted by Turkaya (2023), the relationship between the success status of the athletes and their irrational performance beliefs was examined, and it was reported that there was a negative and low-level significant relationship between the success status of the athletes in the tournaments and the "depreciation" subdimension. Yahya (2021) found that awfulizing and depreciation were positively and significantly related to total burnout scores, emotional/mental exhaustion, and decreased achievement. In the same study, Yahya (2021) revealed that awfulizing is also positively related to desensitization.

According to the other results of this study, athletes' challenge is positively related to their irrational performance beliefs, demandingness, awfulizing, and low frustration tolerance, and their threat perceptions are positively related to irrational performance beliefs, demandingness, awfulizing, low frustration tolerance, and depreciation.

As Chadha et al. (2019) emphasized, when considered from a Lazarusian perspective, irrational beliefs interact with challenge and threat and act on athletes' affect. Cankurtaran (2021) found that performance failure was statistically negatively correlated with challenge and positively correlated with threat. In the related literature, various studies also demonstrate that irrational beliefs are negatively correlated with the challenge (Chadha et al., 2019) when they are positively associated with the threat (Chadha et al., 2019; Dixon et al., 2017; Evans et al., 2018) in specific sports contexts. In another study conducted on a sample of esports players, Sancı (2022) reported a weak negative correlation between the perception of threat, confidence, continuity, and total psychological skill scores. Some studies have noted that athletes with reduced irrational beliefs have increased self-efficacy, which can help improve their assessment of challenges (Chrysidis et al., 2020; Wood et al., 2017). Mansell (2021) found that awfulizing was indirectly associated with depressive symptoms through challenge, threat, and vitality. The researcher also stated that the stress mindset creates direct differences in challenge and threat and pointed out that it has significant indirect effects on depressive symptoms through challenge, threat, and vitality and on vitality through challenge, threat, and depressive symptoms.

Another result obtained in the study revealed that irrational performance beliefs, demandingness, awfulizing, low frustration tolerance, and depreciation were positively related to mastery and performance climate.

Motivation is a critical component of change (Gagné & Deci, 2005). The quality of motivation, as the quality of rational and irrational beliefs and healthy or unhealthy emotions, plays a crucial role in a change process (Turner & Davis, 2019). Miller et al. (2023) reported that the more irrational and rigid beliefs about performance ("I must perform well, and I cannot stand it if I do not") and the more likely it is to avoid punishment (such as being ridiculed) or to win a reward (such as receiving a medal), one's self-suppression is likely to increase. They argue that it triggers dysfunctional behaviors, increased cognitive anxiety, increased somatic anxiety, and concentration impairment. Based on Miller et al.'s (2023) statements, the positive relationship between athletes' performance climates and irrational beliefs identified in this study is clear and significant.

Another result of the study showed that athletes' perceptions of challenge were positively related to perfectionist high standards, orderliness, discrepancy, and dissatisfaction. In contrast, their threat perceptions were negatively related to orderliness and positively to discrepancy and dissatisfaction. This study finding is in parallel with the statements of Cankurtaran (2021) that the challenge and threat situations are related to the sports scenarios in which the athletes are incredibly motivated to reach the top and evaluate them based on their performances. It is emphasized that perfectionistic people pursue incredibly high goals, not only because the motivational process is filled with an intrinsic attraction but because it provides a way to gain valuable

qualities such as social acceptance, recognition, or a sense of personal worth; moreover, often not only beyond their current level of ability, but also in reality, they desire to reach idealized standards that have a little basis (Pacht, 1984; Thelma et al., 2018) and that they have the energy to strive relentlessly to meet these misleading standards, believing that their success will meet the necessary criteria by which self-worth can be measured (Burns, 1980). This context provides a clear explanation of the positive relationship between athletes' challenging attitudes and perfectionist high standards, and it also sheds light on the positive correlation between challenging attitudes and perfectionist dissatisfaction.

Another result of this research is the positive and significant relationships between athletes' perfectionist high standards, orderliness, discrepancy, and dissatisfaction with mastery and performance climates.

Öner (2023), in her study, revealed that high perfectionist standards are negatively related to the anxiety of losing one's ability, being perceived as weak, disappointing, and losing social support; she emphasized that athletes perceive themselves as more assertive, more prosperous and less anxious about losing social support as their perfectionist high standards improve. In the same study by the researcher, it was also revealed that perfectionist orderliness positively correlated with athletes' psychological and tactical skills. Considering that the relevant variables in Öner's (2023) research overlap with the inner texture of the mastery climate, it can be said that the positive relationship between the perfectionist high standards, the perfectionist orderliness, and the mastery climate is an expected result of this research.

These study's other results indicate that athletes' challenge perceptions are strongly and positively associated with mastery climates. Conversely, their threat perceptions are positively and significantly linked to performance climates.

Sarrazin et al. (2002) revealed that athletes with low motivation experience a high level of fear of failure and that these experiences threaten their future success. Considering the connection between threat perception and anxiety, it can be predicted that the motivational climate perceived by athletes with distinct personality traits and backgrounds may develop in two different directions. Accordingly, athletes who manage anxiety and use it as a driving force can increase their mastery climate by prioritizing their skill development. In contrast, athletes with low anxiety coping skills may associate situations with a threat scenario and increase some adverse outcomes of the performance climate. There may be a swell in their likelihood of exhibiting just as much frustration (Zheng et al., 2023), expressionist suppression, demoralization, and unpleasant emotions such as anger (Robazza et al., 2022), distancing from morality (Sari & Deryahanoğlu, 2019), burnout (Vitali et al., 2015) and anti-social behaviors (Boardley & Kavussanu, 2009).

The results of the hierarchical analysis, in which the determinative role of the research variables on perceived mastery climate was tested, revealed that demandingness and awfulizing were the negative, and orderliness, dissatisfaction, and challenge were the positive predictors of the mastery climate.

Practices that provide a mastery climate are critical in encouraging individual techniques and feedback, enjoyment, mastery of the task, and developing effective strategies in sportive performance environments (Ntoumanis & Biddle, 1999). When evaluated in this context, it can be taken into account that attempts to regulate the tendencies of demandingness and awfulizing, which are determined to be the determinants of the mastery climate and considered negative emotions based on the relevant literature, can be supportive and facilitating in providing optimal performance outcomes in psychological performance practices aimed to improve athletes' mastery climate. On the other hand, orderliness -which can be interpreted as a sportive discipline in a sense- and dissatisfaction as positive predictors of mastery climate should be stated as the expected results of the research. From the point of view of Flett and Hewitt (2005), while perfectionism in sports is a paradoxical phenomenon, Gould et al. (2002) evaluate perfectionism as a psychological quality that transforms an athlete into an Olympic champion. Considering Flett and Hewitt's (2005) as well as Gould et al.'s (2002) comments, it can be predicted that athletes use perfectionist dissatisfaction as a power to increase their performance. In this context, it may reflect the identity of the athlete, which is fed by the expressions "faster, higher, stronger" recorded in the most profound texture of the sports competition fields.

This study's other hierarchical analysis result revealed that performance climate was predicted negatively by low frustration tolerance and positively by depreciation, orderliness, and threat.

The performance climate inspires the athletes to focus on the opponent's abilities and talents, to outdo the opponent, and to shine like a star, and sometimes causes the over-development of the will to win, leading to disregarding the sport's rules. Therefore, it causes athletes to move away from being peaceful and exhibit acts of aggression and restlessness (Roberts & Ommundsen, 1996; Tanriverdi, 2012). Blascovich et al. (1999) conceptualize the perception of challenge and threat in sports as a phenomenon characterized by the effort, uncertainty, and sense of danger observed in performance situations. On the other hand, Jones et al. (2009) state that threat perception becomes more evident when low self-efficacy, poor perception of control, and high avoidance goals are seen. According to what has been reported, the research's result that threat perception is a positive predictor of performance climate is in line with the relevant literature.

Omundsen et al. (1998) suggest that performance climate is associated with ego orientation and the view of sport as a means of raising one's social status. According to Shields and Bredemeier (1995), strong ego orientation and a performance-oriented motivational climate can create an egocentric way of thinking that leads to less sensitivity, less empathy, and less cooperation toward teammates in pursuing individual achievement and superior personal talent. Thus, it challenges mutual peer acceptance, interpersonal attraction, and the quality of friendships (Chi & Lu, 1995) and can trigger an expression that devalues others. In this context, the current study's result pointing to the negative determinative role of depreciation on the performance climate is compatible with the relevant literature.

In Hollender's (1965) interpretation, perfectionist order takes on content as a tendency to be "fussy and meticulous" with an overemphasis on neatness. An evaluation considering Hollender's (1965) interpretation of the positive determinant of order on performance and climate becomes clear. On the other hand, the positive determinant of the perfectionist order on the mastery climate in the current research sheds light on the potential of the polarity attributed to the concept to have some constructive or relatively destructive results in sportive performance environments, with the influence of the identities of the athletes, the ethical values they develop and the situational demands.

In a different study, Aksoy and Aşçı (2021) reported that low frustration tolerance, which expresses intolerance towards failure and not reaching the determined goals, can positively determine the optimal performance mood in athletes. In his research, Harrington (2005) pointed out that athletes with high levels of low tolerance have a more intense desire to be successful because they cannot tolerate the issues of not reaching their goals, not being successful, and not being able to improve themselves. He also emphasized that they can focus more on the task by turning their intolerance into a source of motivation. These comments by Aksoy and Aşçı (2021) and Harrington (2005) provide a perspective on the conclusion that low frustration tolerance, one of the outputs of this research, is a negative determinant of the performance climate. Accordingly, it seems possible to interpret the fact that athletes' low frustration tolerance is a negative determinant of performance climates, as their performance climate will decrease as low tolerance levels increase. Taking Harrington's (2005) statements as a reference, it can be deduced that athletes' intolerance of performance weakness leads to the tendency to avoid negative attitudes surrounding the performance climate.

RECOMMENDATIONS

This research has some limitations. One of them is that all performance athletes in the study group are licensed players registered with active sports clubs in Istanbul. This factor highlights the need for different and innovative studies to strengthen the generalizability of the results. In this context, bringing an intercultural perspective to future research is essential. It is recommended to broaden the scope of this quantitative research by incorporating mixed research derived from qualitative design to produce more diverse results. Furthermore, investigating the mediational variables involved in the correlation between irrational beliefs and perceived motivational climate will enhance the breadth of knowledge in this field for future research. Finally, in order to form the basis of criteria that can be used to determine the psychological skill training contents in performance sports, designing experimental studies in which the motivational climates' determinants are questioned regarding different mental elements by engaging various counseling skills to this query, and reporting the measured the pre-test and post-test results, will contribute to the field.

ETHICAL TEXT

This article followed the journal writing rules, publication principles, research and publication ethics, and ethical journal rules. The author is responsible for any violations that may arise regarding the article. The Istanbul Rumeli

University Ethics Committee obtained the ethics committee approval of the article with the decision dated 28.02.2022 and numbered 2022-02-2.”

Conflict of interest: The author declared no conflict of interest.

Financial Support: There is no financial support from any institution or organization in this study.

Author Contribution Rate: In this study, the contribution rate of the sole author was 100%.

REFERENCES

- Aksoy, H. F. & Aşçı, F. H. (2021). Sporcularda optimal performans duygu durumu: Ruminatif düşünce ve akıldışı inançların rolü üzerine bir çalışma. *Spor Bilimleri Dergisi*, 32(2), 53-63. <https://doi.org/10.17644/sbd.760444>
- Altıntaş, A. (2010). *Sporcuların hedef yönelimleri, algılanan güdüsel iklimleri ve algılanan fiziksel yeterliklerinin cinsiyete ve deneyim düzeyine göre karşılaştırılması* [Master Thesis]. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Arıburun, B., & Aşçı, F. H. (2005). Amerikan futbolu oyuncularında hedef yönelimi ve algılanan güdüsel iklim. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 111-114. https://doi.org/10.1501/Sporm_0000000049
- Arnold, R., & Fletcher, D. (2012). A research synthesis and taxonomic classification of the organizational stressors encountered by sport performers. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 34(3), 397-429. <https://doi.org/10.1080/1091367X.2012.639608>
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.84.2.191>
- Blascovich, J., Mendes, W. B., Hunter, S. B., & Salomon, K. (1999). Social ‘facilitation’ as challenge and threat. *Journal of Personality and Social Psychology*, 77(1), 68-77. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.77.1.68>
- Boardley, I. D., & Kavussanu, M. (2009). The influence of social variables and moral disengagement on prosocial and antisocial behaviours in field hockey and netball. *Journal of Sports Sciences*, 27(8), 843-854. <https://doi.org/10.1080/02640410902887283>
- Burns, D. D. (1980). The perfectionist’s script for self-defeat. *Psychology Today*, 14(6), 34-52.
- Buschmann, T., Horn, R. A., Blankenship, V. R., Garcia, Y. E., & Bohan, K. B. (2018). The relationship between automatic thoughts and irrational beliefs predicting anxiety and depression. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 36, 137-162. <https://doi.org/10.1007/s10942-017-0278-y>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2023). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (34. Basım). Pegem Akademi.
- Cankurtaran, Z. (2021). *İmgelemenin yetişkin sporcuların başarısızlık korkusu, mücadele ve tehdit algılarını yordama gücü* [Master Thesis]. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

- Chadha, N. J., Turner, M. J., & Slater, M. J. (2019). Investigating irrational beliefs, cognitive appraisals, challenge and threat, and affective states in golfers approaching competitive situations. *Frontiers in Psychology, 10*, 2295. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02295>
- Chi, L., & Lu, S. E. (1995). The relationships between perceived motivational climates and group cohesiveness in basketball. In annual meetings of the North American Society for the Psychology of Sport and Physical Activity, Clearwater, FL.
- Chrysidis, S., Turner, M. J., & Wood, A. G. (2020). The effects of REBT on irrational beliefs, self-determined motivation, and self-efficacy in American Football. *Journal of Sports Sciences, 38*(19), 2215-2224. <https://doi.org/10.1080/02640414.2020.1776924>
- Curran, T., Hill, A. P., Hall, H. K., & Jowett, G. E. (2015). Relationships between the coach-created motivational climate and athlete engagement in youth sport. *Journal of Sport and Exercise Psychology, 37*(2), 193-198. <https://doi.org/10.1123/jsep.2014-0203>
- Çağlar, E., Aşçı, F. H., & Uygurtaş, M. (2017). Roles of perceived motivational climates created by coach, peer, and parent on dispositional flow in young athletes. *Perceptual and Motor Skills, 124*(2), 462-476. <https://doi.org/10.1177/0031512516689404>
- DiGiuseppe, R., & David, O. (2015). Rational emotive behavioral therapy. In H. Thompson Prout & Alicia L. Fedewa (Eds.), *Counseling and psychotherapy with children and adolescents: Theory and practice for school and clinical settings* (pp. 155-215), Wiley.
- Dixon, M., Turner, M. J., & Gillman, J. (2017). Examining the relationships between challenge and threat cognitive appraisals and coaching behaviours in football coaches. *Journal of Sports Sciences, 35*(24), 2446-2452. <https://doi.org/10.1080/02640414.2016.1273538>
- Dryden, W., & Branch, R. (2008). *The fundamentals of rational emotive behaviour therapy* (2nd Ed.). Wiley.
- Duda, J. L., & Appleton, P. R. (2016). Empowering and disempowering coaching climates: Conceptualization, measurement considerations, and intervention implications. In M. Raab, P. Wylleman, R. Seiler, A. M. Elbe, & A. Hatzigeorgiadis (Eds.), *Sport and exercise psychology research: From theory to practice* (pp. 373-388). Elsevier Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-803634-1.00017-0>
- Duda, J., & Hall, H. (2001). Achievement goal theory in sport: Recent extensions and future directions. In R. Singer, H. Hausenblas, & C. Janelle, *Handbook of sport psychology* (pp. 417-443). John Wiley & Sons.
- Dunkley, D. M., Zuroff, D. C., & Blankstein, K. R. (2003). Self-critical perfectionism and daily affect: Dispositional and situational influences on stress and coping. *Journal of Personality and Social Psychology, 84*(1), 234-252. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.84.1.234>
- Ellis, A. (1958). Rational psychotherapy. *The Journal of General Psychology, 59*(1), 35-49.
- Ellis, A. (1962). *Reason and emotion in psychotherapy*. Lyle Stuart.
- Ellis, A. (2002). The role of irrational beliefs in perfectionism. In G. L. Flett, & P. L. Hewitt (Eds.), *Perfectionism: Theory, research, and treatment* (pp. 217-229). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/10458-009>

- Engel, G. L. (1977). The need for a new medical model: a challenge for biomedicine. *Science*, 196(4286), 129-136. <https://doi.org/10.1126/science.84746>
- Evans, A. L., Turner, M. J., Pickering, R., & Powditch, R. (2018). The effects of rational and irrational coach team talks on the cognitive appraisal and achievement goal orientation of varsity football athletes. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 13(3), 431-438. <https://doi.org/10.1177/1747954118771183>
- Feher, A., Smith, M. M., Saklofske, D. H., Plouffe, R. A., Wilson, C. A., & Sherry, S. B. (2020). The big three perfectionism scale–short form (BTPS-SF): Development of a brief self-report measure of multidimensional perfectionism. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 38(1), 37-52. <https://doi.org/10.1177/0734282919878553>
- Fives, C. J., Kong, G., Fuller, J. R., & DiGiuseppe, R. (2011). Anger, aggression, and irrational beliefs in adolescents. *Cognitive Therapy and Research*, 35, 199-208. <https://doi.org/10.1007/s10608-009-9293-3>
- Flett, G. L., & Hewitt, P. L. (2005). The perils of perfectionism in sports and exercise. *Current Directions in Psychological Science*, 14(1), 14-18. <https://doi.org/10.1111/j.0963-7214.2005.00326.x>
- Frost, R. O., Marten, P., Lahart, C., & Rosenblate, R. (1990). The dimensions of perfectionism. *Cognitive Therapy and Research*, 14, 449-468. <https://doi.org/10.1007/BF01172967>
- Gagné, M., & Deci, E. L. (2005). Self-determination theory and work motivation. *Journal of Organizational Behavior*, 26(4), 331–362. <https://doi.org/10.1002/job.322>
- Gano-Overway, L. A., Guivernau, M., Magyar, T. M., Waldron, J. J., & Ewing, M. E. (2005). Achievement goal perspectives, perceptions of the motivational climate, and sportspersonship: Individual and team effects. *Psychology of Sport and Exercise*, 6(2), 215-232. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2003.11.001>
- Gould, D., Greenleaf, C., Guinan, D., & Chung, Y. (2002). A survey of US Olympic coaches: Variables perceived to have influenced athlete performances and coach effectiveness. *The Sport Psychologist*, 16(3), 229-250. <https://doi.org/10.1123/tsp.16.3.229>
- Gutierrez, M., & Ruiz, L. M. (2009). Perceived motivational climate, sportsmanship, and students' attitudes toward physical education classes and teachers. *Perceptual and Motor Skills*, 108(1), 308-326. <https://doi.org/10.2466/pms.108.1.308-32>
- Harrington, N. (2005). Dimensions of frustration intolerance and their relationship to self-control problems. *Journal of Rational-Emotive and Cognitive-Behavior Therapy*, 23, 1-20. <https://doi.org/10.1007/s10942-005-0001-2>
- Harter, S. (1978). Effectance motivation reconsidered: Toward a developmental model. *Human Development*, 21(1), 34-64. <https://doi.org/10.1159/000271574>
- Hollender, M. H. (1965). Perfectionism. *Comprehensive Psychiatry*, 6(2), 94-103. [https://doi.org/10.1016/S0010440X\(65\)80016-5](https://doi.org/10.1016/S0010440X(65)80016-5)
- Hull, C. L. (1943) *Principles of behavior*. Appleton-Century-Crofts.
- Hull, C. L. (1951) *Essentials of behavior*. Yale University Press.
-

- Hyland, P., Shevlin, M., Adamson, G., & Boduszek, D. (2014). The organization of irrational beliefs in posttraumatic stress symptomology: Testing the predictions of REBT theory using structural equation modelling. *Journal of Clinical Psychology, 70*(1), 48-59. <https://doi.org/10.1002/jclp.22009>
- Jamieson, J. P., Peters, B. J., Greenwood, E. J., & Altose, A. J. (2016). Reappraising stress arousal improves performance and reduces evaluation anxiety in classroom exam situations. *Social Psychological and Personality Science, 7*(6), 579–587. <https://doi.org/10.1177/1948550616644656>
- Jones, M., Meijen, C., McCarthy, P. J., & Sheffield, D. (2009). A theory of challenge and threat states in athletes. *International Review of Sport and Exercise Psychology, 2*(2), 161-180. <https://doi.org/10.1080/17509840902829331>
- Jones, J., & Trower, P. (2004). Irrational and evaluative beliefs in individuals with anger disorders. *Journal of Rational-Emotive and Cognitive-Behavior Therapy, 22*, 153-169. <https://doi.org/10.1023/B:JORE.0000047305.52149.a1>
- Jooste, J., Wolfson, S., & Kruger, A. (2022). Irrational performance beliefs and mental well-being upon returning to sport during the COVID-19 pandemic: A test of mediation by intolerance of uncertainty. *Research Quarterly for Exercise and Sport, 1-10*. <https://doi.org/10.1080/02701367.2022.2056117>
- Jordana, A., Ramis, Y., Chamorro, J. L., Pons, J., Borrueco, M., De Brandt, K., & Torregrossa, M. (2023). Ready for failure? Irrational beliefs, perfectionism and mental health in male soccer academy players. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy, 41*(2), 454-477. <https://doi.org/10.1007/s10942-022-00491-x>
- Karasar, N. (2023). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar ilkeler teknikler* (38. Basım). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kelecek, S., Aşçı, F. H., & Altıntaş, A. (2010). Elit erkek ve kadın voleybolcuların algıladıkları güdüsül iklimin, güdüsül yönelimlerini ve optimal performans duygu durumlarını belirlemedeki rolü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 15*(4), 35-47.
- Kerr, J. H. (1985). The experience of arousal: A new basis for studying arousal effects in sport. *Journal of Sports Sciences, 3*(3), 169-179. <https://doi.org/10.1080/02640418508729749>
- King, A. M., Turner, M. J., Plateau, C. R., & Barker, J. B. (2023). The socialisation of athlete irrational beliefs. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy, 41*(2), 290-313. <https://doi.org/10.1007/s10942-022-00460-4>
- Lazarus, R. S., (1966). *Psychological stress and the coping process*. McGraw-Hill.
- Mansell, P. C. (2021). Stress mindset in athletes: Investigating the relationships between beliefs, challenge and threat with psychological wellbeing. *Psychology of Sport and Exercise, 57*, 102020. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2021.102020>
- Martens, R., Vealey, R. S., & Burton, D. (1990). *Competitive anxiety in sport*. Human Kinetics.
- McGrath, J. (1970). *Social and psychological factors in human stress*. National Technical Information Service.
- Meijen, C., Jones, M. V., McCarthy, P. J., Sheffield, D., & Allen, M. S. (2013). Cognitive and affective components of challenge and threat states. *Journal of Sports Sciences, 31*(8), 847-855. <https://doi.org/10.1080/02640414.2012.753157>
-

- Meijen, C., Turner, M., Jones, M. V., Sheffield, D., & McCarthy, P. (2020). A theory of challenge and threat states in athletes: A revised conceptualization. *Frontiers in Psychology, 11*, 126. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.00126>
- Mesagno, C., Tibbert, S. J., Buchanan, E., Harvey, J. T., & Turner, M. J. (2021). Irrational beliefs and choking under pressure: A preliminary investigation. *Journal of Applied Sport Psychology, 33*(6), 569-589. <https://doi.org/10.1080/10413200.2020.1737273>
- Miller, A., Calder, B., Turner, M., & Wood, A. (2023). Exploring the association between irrational beliefs, motivation regulation and anxiety in ultra-marathon runners: a mixed methods approach. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy, 41*(2), 392-410. <https://doi.org/10.1007/s10942-022-00465-z>
- Nicholls, J. G. (1984). Achievement motivation: Conceptions of ability, subjective experience, task choice, and performance. *Psychological Review, 91*(3), 328. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.91.3.328>
- Ntoumanis, N., & Biddle, S. J. (1999). A review of motivational climate in physical activity. *Journal of Sports Sciences, 17*(8), 643-665. <https://doi.org/10.1080/026404199365678>
- Ommundsen, Y., Roberts, G. C., & Kavussanu, M. (1998). Perceived motivational climate and cognitive and affective correlates among Norwegian athletes. *Journal of Sports Sciences, 16*(2), 153-164. <https://doi.org/10.1080/026404198366867>
- Orhan, S., & Ünlü, H. (2022). Futbolcularda zihinsel dayanıklılık ve hedef yöneliminin akıl dışı performans inançları ile ilişkisi: kesitsel çalışma. *Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi, 14*(1):11-21. <https://doi.org/10.5336/sportsci.2021-81717>
- O'Rourke, D. J., Smith, R. E., Smoll, F. L., & Cumming, S. P. (2014). Relations of parent-and coach-initiated motivational climates to young athletes' self-esteem, performance anxiety, and autonomous motivation: Who is more influential?. *Journal of Applied Sport Psychology, 26*(4), 395-408. <https://doi.org/10.1080/10413200.2014.907838>
- Öner, Ç. (2023). *Mükemmeliyetçilik, psikolojik-taktiksel beceriler, yarışma yönelimleri ve spor yaralanma kaygısı arasındaki ilişkiler* [Master Thesis]. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Pacht, A. R. (1984). Reflections on perfection. *American Psychologist, 39*(4), 386-390. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.39.4.386>
- Robazza, C., Morano, M., Bortoli, L., & Ruiz, M. C. (2022). Perceived motivational climate influences athletes' emotion regulation strategies, emotions, and psychobiosocial experiences. *Psychology of Sport and Exercise, 59*, 102110. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2021.102110>
- Roberts, G. C. (2001). Understanding the dynamics of motivation in physical activity: The influence of achievement goals on motivational processes. In G. C. Roberts (Ed.), *Advances in motivation in sport and exercise* (pp. 1-50). Human Kinetics.
- Roberts, G. C., & Ommundsen, Y. (1996). Effect of goal orientation on achievement beliefs, cognition and strategies in team sport. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports, 6*(1), 46-56. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0838.1996.tb00070.x>
-

- Roberts, G. C., Treasure, D. C., & Conroy, D. E. (2007). Understanding the dynamics of motivation in sport and physical activity: An achievement goal interpretation. In G. Tenenbaum & R. C. Eklund (Eds.), *Handbook of sport psychology* (pp. 3–30). John Wiley & Sons, Inc.
- Rossato, C. J., Uphill, M. A., Swain, J., & Coleman, D. A. (2018). The development and preliminary validation of the Challenge and Threat in Sport (CAT-Sport) Scale. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 16(2), 164-177. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2016.1182571>
- Sage, L., & Kavussanu, M. (2007). The effects of goal involvement on moral behavior in an experimentally manipulated competitive setting. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 29(2), 190-207. <https://doi.org/10.1123/jsep.29.2.190>
- Sancı, K. (2022). *Esporcuların zihinsel dayanıklılık düzeyleri, mücadele ve tehdit algıları ile psikolojik beceri düzeylerinin incelenmesi* [Master Thesis]. Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Sapmaz, F. (2006). *Üniversite öğrencilerinin uyumlu ve uyumsuz mükemmeliyetçilik özelliklerinin psikolojik belirti düzeyleri açısından incelenmesi* [Doctoral Thesis]. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sarı, İ., & Deryahanoğlu, G. (2019). Sporcularda ahlaktan uzaklaşmanın güdüsel iklim ve sporcuların önem verdikleri özellikler ile ilişkisi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(4), 91-104. <https://doi.org/10.33689/sportmetre.536451>
- Sarrazin, P., Vallerand, R., Guillet, E., Pelletier, L., & Cury, F. (2002). Motivation and dropout in female handballers: A 21-month prospective study. *European Journal of Social Psychology*, 32(3), 395-418. <https://doi.org/10.1002/ejsp.98>
- Selye, H. (1976). *The stress of life*. McGraw-Hill.
- Shields, D. L. L., & Bredemeier, B. J. L. (1995). *Character development and physical activity*. Human Kinetics.
- Slade, P. D., & Owens, R. G. (1998). A dual process model of perfectionism based on reinforcement theory. *Behavior Modification*, 22(3), 372-390. <https://doi.org/10.1177/01454455980223010>
- Slaney, R. B., & Johnson, D. G. (1992). *The Almost Perfect Scale* [Unpublished Manuscript]. Pennsylvania State University.
- Slaney, R. B., & Ashby, J. S. (1996). Perfectionists: Study of a criterion group. *Journal of Counseling & Development*, 74(4), 393-398. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6676.1996.tb01885.x>
- Slaney, R. B., Rice, K. G., Mobley, M., Trippi, J., & Ashby, J. S. (2001). The revised Almost Perfect Scale. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 34(3), 130-145. <https://doi.org/10.1080/07481756.2002.12069030>
- Smith, M. M., Saklofske, D. H., & Yan, G. (2015). Perfectionism, trait emotional intelligence, and psychological outcomes. *Personality and Individual Differences*, 85, 155-158. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.05.010>
- Stoeber, J. (2014). Perfectionism in sport and dance: A double-edged sword. *International Journal of Sport Psychology*, 45(4), 385-394. <https://doi.org/10.7352/IJSP.2014.45.385>

- Stoeber, J., & Otto, K. (2006). Positive conceptions of perfectionism: Approaches, evidence, challenges. *Personality and Social Psychology Review*, 10(4), 295-319. https://doi.org/10.1207/s15327957pspr1004_2
- Stornes, T., & Ommundsen, Y. (2004). Achievement goals, motivational climate and sportpersonship: A study of young handball players. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 48(2), 205-221. <https://doi.org/10.1080/0031383042000198512>
- Szentagotai, A., & Freeman, A. (2007). An analysis of the relationship between irrational beliefs and automatic thoughts in predicting distress. *Journal of Evidence-Based Psychotherapies*, 7(1), 1-9.
- Tanrıverdi, H. (2012). Spor ahlakı ve şiddet. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(8), 1071-1093.
- Tingaz, E. O. (2020). The mediating role of mindfulness in the relationship between the cognitive flexibility and irrational performance beliefs of university student-athletes. *Current Psychology*, 39(4), 1208-1214. <https://doi.org/10.1007/s12144-020-00891-1>
- Toros, T. (2002). Elit ve elit olmayan erkek basketbolcularda hedef yönelimi, güdüsel (motivasyonel) iklim ve yaşam doyumu. *Spor Bilimleri Dergisi*, 13(3), 24-36.
- Toros, T. (2001). *Elit ve elit olmayan erkek basketbolcularda hedef yönelimi, güdüsel iklim ve hedeflerin özgünlük güçlük derecesi özelliklerinin yaşam doyumuna etkisi* [Master Thesis]. Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Toros, T., & Kuruç, Z. (2005). Hedef yönelimleri ve algılanan motivasyonel iklim arasındaki ilişki (Liseli erkek voleybolcular üzerine bir çalışma). *Spor Bilimleri Dergisi*, 16(3), 135-145.
- Tóth, R., Turner, M. J., Kökény, T., & Tóth, L. (2022). "I must be perfect": The role of irrational beliefs and perfectionism on the competitive anxiety of Hungarian athletes. *Frontiers in Psychology*, 13, 994126. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.994126>
- Turkaya, M. S. (2023). *Milli takım deneyimi bulunan güreşçilerin akıldışı performans inançları ve ilişkili faktörler* [Yüksek Lisans Tezi]. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Turner, M. J., & Allen, M.S. (2018). Confirmatory factor analysis of the Irrational Performance Beliefs Inventory (IPBI) in a sample of amateur and semi-professional athletes. *Psychology of Sport and Exercise*, 35, 126–130. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2017.11.017>
- Turner, M. J., Allen, M. S., Slater, M. J., Barker, J. B., Woodcock, C., Harwood, C. G., & McFayden, K. (2016). The development and initial validation of the Irrational Performance Beliefs Inventory (IPBI). *European Journal of Psychological Assessment*, 34(3), 174-180. <https://doi.org/10.1027/1015-5759/a000314>
- Turner, M. J., Aspin, G., & Gillman, J. (2019a). Maladaptive schemas as a potential mechanism through which irrational beliefs relate to psychological distress in athletes. *Psychology of Sport and Exercise*, 44, 9-16. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2019.04.015>
- Turner, M., & Barker, J. B. (2013). Examining the efficacy of rational-emotive behavior therapy (REBT) on irrational beliefs and anxiety in elite youth cricketers. *Journal of Applied Sport Psychology*, 25(1), 131-147. <https://doi.org/10.1080/10413200.2011.574311>

- Turner, M. J., Carrington, S., & Miller, A. (2019b). Psychological distress across sport participation groups: The mediating effects of secondary irrational beliefs on the relationship between primary irrational beliefs and symptoms of anxiety, anger, and depression. *Journal of Clinical Sport Psychology, 13*(1), 17-40. <https://doi.org/10.1123/jcsp.2017-0014>
- Turner, M. J., & Davis, H. S. (2019). Exploring the effects of rational emotive behavior therapy on the irrational beliefs and self-determined motivation of triathletes. *Journal of Applied Sport Psychology, 31*(3), 253–272. <https://doi.org/10.1080/10413200.2018.1446472>
- Turner, M. J., Slater, M. J., & Barker, J. B. (2014). Not the end of the world: The effects of rational-emotive behavior therapy (REBT) on irrational beliefs in elite soccer academy athletes. *Journal of Applied Sport Psychology, 26*(2), 144-156. <https://doi.org/10.1080/10413200.2013.812159>
- Türkyılmaz, H. B. (2019). *Futbolcuların zihinsel dayanıklılık düzeyleri ile sporda mücadele ve tehdit algılarının belirlenmesi* [Master Thesis]. Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Urfa, O., & Aşçı, F. H. (2023). The direct and indirect effects of irrational beliefs on perceived performance: The mediation role of emotions and automatic thoughts. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy, 41*(2), 432-453. <https://doi.org/10.1007/s10942-022-00489-5>
- Urfa, O. & Aşçı, F. H. (2018a). Spor yapan ve yapmayan ergenlerin akıldışı inançlarının karşılaştırılması. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 20*(2), 41-52.
- Urfa, O. & Aşçı, F. H. (2018b). Akıldışı Performans İnançları Envanteri–2'nin psikometrik özelliklerinin sınanması. *Psikoloji Çalışmaları, 38*(2), 219-236. <https://doi.org/10.26650/SP2018-0004>
- Vitali, F., Bortoli, L., Bertinato, L., Robazza, C., & Schena, F. (2015). Motivational climate, resilience, and burnout in youth sport. *Sport Sciences for Health, 11*, 103-108. <https://doi.org/10.1007/s11332-014-0214-9>
- Walling, M. D., Duda, J. L., & Chi, L. (1993). The perceived motivational climate in sport questionnaire: Construct and predictive validity. *Journal of Sport and Exercise Psychology, 15*(2), 172-183. <https://doi.org/10.1123/jsep.15.2.172>
- Watson, P. J., Sherbak, J., & Morris, R. J. (1998). Irrational beliefs, individualism-collectivism, and adjustment. *Personality and Individual Differences, 24*(2), 173-179. [https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(97\)00168-2](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(97)00168-2)
- Wood, A. G., Barker, J. B., & Turner, M. J. (2017). Developing performance using rational emotive behavior therapy (REBT): A case study with an elite archer. *The Sport Psychologist, 31*(1), 78-87. <https://doi.org/10.1123/tsp.2015-0083>
- Xiang, P., & Cunningham, G. B. (2005). Achievement goals, perceived motivational climate, and their relation to students' satisfaction with physical activity. *Research Quarterly for Exercise and Sport, 76*(1), A96-A96.
- Yahya, G. (2021). *Sporcularda akıldışı performans inançları ile tükenmişlik arasındaki ilişkide tutkunluğun aracı rolü* [Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Zheng, S., Ji, X., Cheng, L., Xu, J., & Cronin, L. D. (2023). Perceptions of the motivational climate, basic psychological needs, and life skills development in chinese physical education students. *Frontiers in Psychology, 14*, 1232849. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1232849>

SPORCULARDA MOTİVASYONEL İKLİM: AKILDIŞI PERFORMANS İNANÇLARI, MÜKEMMELİYETÇİLİK, MÜCADELE VE TEHDİT ALGISI

Öz

Güncel spor psikolojisi literatüründeki son araştırmalar, sporda psikolojik performansı etkileyen çeşitli unsurları derinlemesine incelemektedir. Bu araştırmalar arasında sporcularının algıladıkları motivasyonel iklimi konu edinen bazılarında bilişsel davranışçı ekolün sorguladığı ve bu bağlamda olumlu olduğu kadar olumsuz içeriklere yoğunlaşan yenilikçi arayışlar dikkat çekmektedir. Bu çalışmada, sporcuların akıldışı performans inançları, mükemmeliyetçilikleri, mücadele ve tehdit algıları ile motivasyonel iklimleri arasındaki ilişkilerin ortaya konması amaç edinilmiştir. Araştırma değişkenlerinin ustalık iklimi ve performans iklimi boyutlarından örülü motivasyonel iklimlerini yordama gücünün belirlenmesi bu çalışmanın bir diğer amacını oluşturmaktadır. İlişkisel tarama modelinin kullanıldığı çalışmaya 260'ı erkek, 156'sı kadın toplam 416 performans sporcusu dahil edilmiştir. Katılımcılara, Akıldışı Performans İnançları Envanteri 2, APS Mükemmeliyetçilik Ölçeği, Sporda Mücadele ve Tehdit Ölçeği ve Sporda Algılanan Motivasyonel İklim Ölçeği ile Kişisel Bilgi Formu sunulmuştur. Veriler; Pearson korelasyon analizlerinin yanı sıra hiyerarşik regresyon analizleri ile sınanmıştır. Bulgular, sporcuların akıldışı performans inançları, mükemmeliyetçilikleri, mücadele ve tehdit algıları ile motivasyonel iklimleri arasında pozitif yönlü yoğun ilişkiler olduğunu, mükemmeliyetçi düzen ile tehdit arasındaki ilişkinin ise negatif yönlü olduğunu göstermiştir. Ek olarak, mücadelenin ustalık iklimi ile, tehdidin ise performans iklimi ile pozitif ilişkili olduğu saptanmıştır. Hiyerarşik regresyon analiz bulgularına göre, talepkarlık ve felaketleştirme ustalık ikliminin negatif, düzen, tatminsizlik ve mücadele pozitif belirleyicileridir. Ayrıca, düşük tolerans performans iklimini negatif, değersizleştirme, düzen ve tehdit ise pozitif yönde yordamaktadır.

Anahtar kelimeler: Motivasyonel ustalık iklimi, motivasyonel performans iklimi, akıldışı inançlar, performans mükemmeliyetçiliği, sporda mücadele ve tehdit.

GİRİŞ

Temel dokusu “daha hızlı, daha yüksek, daha güçlü” ifadeleri ile örülen sportif performans alanı elit düzeyde başarıyı talep ederken, sporcular için rekabeti itici bir güç olarak kullanır. Sürdürülebilir başarı ve rekabet için kişiyi harekete geçmeye sevk eden biyolojik, duygusal, sosyal ve bilişsel güçleri içeren motivasyon performans sporcularından beklenen önemli bir davranışsal çıktıdır. Sportif performans alanlarında motivasyonu açıklamaya yönelik çok sayıda kuram bulunur. Bu kuramlardan biri Nicholls (1984) tarafından ortaya atılan Başarı Hedefi kuramıdır. Altıntaş’ın (2010) vurguladığı gibi, Öz Yeterlik Kuramı (Bandura, 1977) ve Yeterlik Motivasyonu Kuramı (Harter, 1978) üzerine kurulu Başarı Hedefi Kuramı, söz konusu iki kuramın mantıksal bağlamda genişletilmiş halini yansıtır. Başarı Hedefi Kuramına göre, görev yönelimi ve ego yönelimi olmak üzere iki temel başarı hedefi bulunur (Toros, 2002). Görev yönelimi yüksek seyreden sporcuların odağı, öğrenme, beceri gelişimi, görevde ustalaşma, takım uyumu ve iş birliği olurken, ego yönelimlilerin merkezinde üstün olmak, rakiplerin üstesinden gelmek ve sonuç odaklılık yer alır (Toros ve Kuruç, 2005). Nicholls (1984), sporcuların başarı hedeflerine yönelimlerinde kendilerini çevreleyen motivasyonel iklimin belirleyici rolüne dikkat çeker. Başarı Hedefi Kuramı’nın öne çıkardığı kavramlardan biri olan motivasyonel iklim, bir takım veya kulüpte var olan genel ortamı ve sporculara ilettiği mesajı ifade ettiği gibi (Roberts vd., 2007), yarışma düzeyi, yönerge stilleri, önemli kişilerin takım kültürüne etkisini de kapsar (Arıburun ve Aşçı, 2005). Xiang ve Cuningham (2005), motivasyonel iklimi; sporcuların hedefleri, algıladıkları becerileri ve spora katılımı gibi psikolojik ve davranışsal tepkilerini etkileyen çevresel durum olarak yorumlar. Duda ve Hall’un (2001) vurguladığı gibi algılanan motivasyonel iklim “ustalık iklimi” ve “performans iklimi” olmak üzere iki boyutta ele alınır. Ustalık iklimi sporcuları becerilerini geliştirmek için davranışta bulunmaya teşvik ederken, performans iklimi sporcularda takım arkadaşları dahil tüm diğerlerinden daha iyi performans göstermeleri gerektiği inancını pekiştirir (Roberts vd., 2007). Bunun yanında, ustalık iklimi çabayı, iş birliğini, öğrenmeyi ve görevde ustalığı desteklerken, performans iklimi normatif karşılaştırmaları, iç rekabeti ve sporcuların hataları karşısında antrenörlerin sergilediği cezalandırıcı yaklaşımları geliştiren durumları anlatır (Roberts, 2001). Sage ve Kavussanu (2007) ustalık iklimini, sporcuların sosyal sorumluluğunun artırılması ve yaşam boyu becerilerinin geliştirilmesi ve dirençlerinin korunması olarak yorumlarken, performans iklimini sporcuların doyum duygusunu kolaylaştıran takım arkadaşları ve rakiplerine karşı üstünlük elde etme özellikleri ile açıklar.

Günümüz spor psikolojisi alanyazınında motivasyonel iklimi konu edinen araştırma içeriklerinin çoğunlukla olumlu yönelimli değişkenler ekseninde irdelendiği, bununla beraber, ilgili çalışma sonuçlarının motivasyonel ustalık yönelimi ve motivasyonel performans yönelimi alt boyutları açısından olumlu ve olumsuz yönlü farklı sonuçları ortaya çıkardığı izlenmektedir. Bu araştırmalardan bazılarında, algılanan ustalık ikliminin ihtiyaç doyumu (Zheng vd., 2023), bilişsel yeniden değerlendirme ve hoş duygular (Robazza vd., 2022), optimal performans duygu durumu (Çağlar vd., 2017; Kelecek vd., 2010), keyif alma, pozitif duygudurum ve doyum (Duda ve Appleton, 2016), sporcu bağlılığı (Curran vd., 2015), prososyal (Boardley ve Kavussanu, 2009) ve sportmen (Gutierrez ve Ruiz, 2009) davranışlar, spora saygı (Gano-Overway vd., 2005), sosyal çevreye saygı (Stornes ve Ommundsen, 2004) benzeri olumlu etmenleri olumlu yönde beslediği rapor edilmektedir. Diğer bazı

araştırmalarda ise, algılanan motivasyonel performans ikliminin hüsran (Zheng vd., 2023), dışı vurumcu bastırma, moral bozukluğu ve öfke benzeri hoş olmayan duygular (Robazza vd., 2022), ahlaktan uzaklaşma (Sarı ve Deryahanoğlu, 2019), tükenmişlik (Vitali vd., 2015), kaygı (O'Rourke vd., 2014) ve anti sosyal davranışlar (Boardley ve Kavussanu, 2009) gibi olumsuz unsurları arttırabileceği bildirilmektedir.

Bu çalışma, sportif performansın istendik zirveye ulaşmasındaki belirleyici rolü sıklıkla vurgulanan algılanan motivasyonel iklimin olumsuz nitelikli bazı zihinsel içerikler ölçütünde irdelenmesi gerektiği yönündeki inançtan hareketle yürütülecektir. Bu bağlamda, öne çıkan zihinsel içeriklerden birinin akıldışı inançlar olduğu kanısı taşınmaktadır. Dryden ve Branch'e (2008) göre, akıldışı inanç kavramsal olarak gerçeklikle tutarlılık içermeyen, mantıksız, katı, taleplere odaklanan, hatalı çıkarımların ürünü olan, aşırı genellemeleri barındıran ve bireysel hedeflere ulaşmayı engelleyen inançlara atıfta bulunur. Bilindiği üzere, Akılcı Duygusal Davranış Terapisi'ne göre kişilerin olaylarla ilgili inanışları onlarda gelişen duygu ve davranışları belirler. Bu yaklaşımın bakış açısıyla, akıldışı inançlar işlevsel olmayan duygular ve uyumsuz davranışların ortaya çıkmasına yol açar (DiGiuseppe ve David, 2015). Bu noktada, sporun sahnesinde de geliştirilen akıldışı inançlara bağlı olarak işlevsel olmayan duyguların yanı sıra uyumsuz davranışlar sergilenmesinin kaçınılmaz olacağı söylenebilir. Urfa ve Aşçı'ya (2018a) göre, performans sporcuları sportif rekabet ortamlarında iyi performans sergileme, beğenilme, taraftar etkisi, takdir edilme isteği, maddi beklentiler ve baskı gibi farklı etmenler aracılığıyla akıldışı inançlar geliştirebilmektedirler. Bir sporcunun inanç ve felsefesi King ve diğerlerinin (2023) belirttiği üzere antrenörler, tıp uzmanları, ebeveynler ve medya gibi rehberlik için başvurdukları sporun içinde ve dışında yer alan sayısız insan tarafından şekillendirilir. Araştırmacılar mikro ve makro ortamdaki bu kilit sosyal aktörlerin davranışları, dilleri ve süreçleri aracılığıyla mantıksızlığın modellenmesine kaynak olabildiğini savunur. Ayrıca, bu kanallarla oluşan irrasyonelitenin daha sonra içselleştirilerek sporcularda akıldışı inançların gelişmesine ve sürdürülmesine zemin yarattığını öne sürerler. Dryden ve Branch (2008), dört temel akıldışı inanç olduğunun altını çizer. Bunlar sırasıyla; (1) her şeyin kişinin istediği gibi olmak zorunda olduğu ve olması gerektiğini ifade eden talepkarlık, (2) sıkıntının gerçekten korkunç olduğuna dair abartılı inanç olarak nitelendirilen felaketleştirme, (3) sıkıntının dayanılmaz olduğu inancını bildiren düşük hayal kırıklığı toleransı, (4) taleplerin karşılanmadığı hallerde kendine/başkalarına/yaşama genel olarak olumsuz yargı atama ile belirginleşen değersizleştirme.

İlgili alanyazında, akıldışı performans inançlarının mükemmeliyetçilik ve zihinsel sağlık (Jordana vd., 2023), motivasyon düzenleme ve kaygı (Miller vd., 2023), duygu, düşünce ve performans (Urfa ve Aşçı, 2023), zihinsel dayanıklılık ve hedef yönelimi (Orhan ve Ünlü, 2022), belirsizliğe tahammülsüzlük ve zihinsel iyi oluş (Jooste vd., 2022), yarışma kaygısı ve mükemmeliyetçilik (Tóth vd., 2022), optimal performans duygudurum ve ruminatif düşünce (Aksoy ve Aşçı, 2021), tükenmişlik ve tutkunluk (Yahya, 2021), baskı altında boğulma (Mesagno vd., 2021), bilinçli farkındalık ve bilişsel esneklik (Tingaz, 2020), bilişsel değerlendirmeler, mücadele ve tehdit ve duygusal durumlar (Chadha vd., 2019) gibi yapılarla birlikte ele alındığı ve Akılcı Duygusal Terapi (Chrysidis vd., 2020; Turner vd., 2014) ile ilişkilendirilerek açıklandığı görülmektedir. Gerçekleştirilen çalışmaların bir kısmında akıldışı performans inançlarının davranışsal kaçınma, kendine zarar verme, rahatlamak için yemek yeme, fazla harcama, erteleme (Harrington, 2005), fiziksel saldırganlık (Fives vd., 2011), öfke ifadesi (Jones ve Trower, 2004),

ilişkisel sorunlar, sosyal kaçınma ve sosyal izolasyon (Watson vd., 1998), travma sonrası stres belirtileri (Hyland vd., 2014) benzeri davranışsal çıktılar olduğu rapor edilmiştir. Akıldışı inançların bilişsel yansımalarının ele alındığı bazı çalışmalarda ise söz konusu inançların otomatik düşüncelere (Buschmann vd., 2018; Szentagotai ve Freeman, 2007) yol açtığı ortaya konmuştur.

Sporun sahnesinde işlevsel olmayan duygu ve uyumsuz davranışları tetikleyebileceği gibi, motivasyonel iklim üzerinde etkili olabileceği öngörülen etmenlerden biri de mükemmeliyetçiliktir. Mükemmeliyetçilik, akılcı olmayan yüksek standartlar belirleme ve bu standartlara erişme çabası (Slade ve Owens, 1998), belirlenen kişisel performans için düzen arayışı (Frost vd., 1990; Slade ve Owens, 1998), özdeğer koşulları (Feher vd., 2020) ve öz eleştirel (Dunkley vd., 2003) tutumlarla karakterize bir kişilik özelliği olarak tanımlanır. Mükemmeliyetçi çabalar, hem olumlu sonuçlarla, ki bunun bir örneği aktif başa çıkmadır, hem de olumsuz sonuçlarla ilişkili iki ucu keskin bir yapıdır (Smith vd., 2015; Stoeber, 2014; Stoeber ve Otto, 2006).

Duygusal ve bilişsel süreçlerin belirleyici rolünün gözlemlendiği bir diğer psikolojik yapı olarak sporcuların mücadele ve tehdit algılarının motivasyonel iklimleri açısından irdelenmesinin bu araştırma ile sahaya katılması hedeflenen derinliği güçlendireceği öngörülmektedir. Mücadele etme veya var olan durumu tehdit olarak algılama, sporcuların gerek antrenman gerekse müsabakalarda yoğun bir rekabet ortamına maruz kalmalarının bir sonucu olmaktadır (Arnold ve Fletcher, 2012). Jamieson ve diğerlerine (2016) göre, sporda rekabetin doğası atletik çabaların sonuçlarının belirsizliğinin bir göstergesi olarak düşünülebilir. Bu belirsizlik, sportif performans ortamlarında stresten kaçınmanın mümkün olmadığı anlamına gelir. Yüksek anlam yüklenen hedeflerin getirdiği baskı, sonuçların belirsizliği ile bir araya geldiğinde çoğu sporcu için yaptığı spor stresli hale gelir. Meijen ve diğerleri (2020), arayışlarının bir parçası olarak, özellikle motive edilmiş performans koşullarında, durumların talepleri ve ilgili talepleri karşılamak için algılanan kaynakları değerlendirirken sporcuların çoğu zaman stresle karşılaşacaklarının altını çizer. Odağına stres olgusu ve stresli yaşantıları alan çok sayıda araştırmada başvurulan kuramlar arasında sistemik stres (Selye, 1976), stres gelişim modeli (Mc Grath, 1970), psikolojik stres ve başa çıkma kuramı (Lazarus, 1966), çok boyutlu kaygı kuramı (Martens vd., 1990), dürtü kuramı (Hull, 1943, 1951), zıtlık kuramı (Kerr, 1985) ve biyopsikososyal modelin (Engel, 1977) öne çıktığı, ayrıca sporcularda mücadele ve tehdit durumları kuramının (Jones vd., 2009) ele alındığı görülmektedir. Sporcularda mücadele ve tehdit durumları kuramı, sporcuların rekabet stresini mücadele etme veya tehdit olarak değerlendirdiklerini öne sürer. İlgili kurama göre rekabet ortamı, öz yeterliliği ile algılanan kontrol seviyeleri yüksek olan ve yaklaşım hedeflerini benimseyen bireylerde, mücadele edilecek durum olarak algılanır. Öte yandan, öz yeterliliğin düşük, kontrol algılarının az ve kaçınma hedeflerinin daha belirgin olduğu durumlarda ise tehdit algısı olarak yaşantılanır (Jones vd., 2009; Meijen vd., 2013, 2020). Mücadele yaşantısal düzeyde hem olumlu hem de olumsuz duygular ile ilişkili bulunurken, zorluk veya mücadele gerektiren durumlarda duyguların performans için kolaylaştırıcı olabileceği ifade edilmektedir. Tehdit durumunun ise, yalnız olumsuz duygularla ilişkilendirildiği ve böylesi durumlarda duyguların zarar verici işlev gördüğü öne sürülmektedir (Jones vd., 2009; Meijen vd., 2013, 2020; Skinner ve Brewer, 2002).

Tüm aktarılanlardan yola çıkarak, bu çalışmada, talepkarlık, felaketleştirme, düşük tolerans ve değersizleştirmeyle karakterize olan akıldışı performans inanç içeriklerinin yanı sıra takım sporcularının yüksek standartlar, düzen, çelişki ve tatminsizlik boyutlarından oluşan mükemmeliyetçilikleri, mücadele ve tehdit algıları ile ustalık ve performans iklimi ölçütleri ile örüntülenen algılanan motivasyonel iklimleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amaçlanmaktadır. Bu ana amaca ek olarak, sporcuların akıldışı performans inançları, mükemmeliyetçilikleri ile mücadele ve tehdit algılarının motivasyonel ustalık ve motivasyonel performans iklimlerini belirleyici rolünün incelenmesi çalışmanın diğer amacını oluşturmaktadır. Aktarılan amaçlara uygun olarak araştırmada iki temel soruya yanıt aranmaktadır;

- Sporcuların akıldışı performans inançları, mükemmeliyetçilikleri, mücadele ve tehdit algıları ile algılanan motivasyonel iklimleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- Sporcuların akıldışı performans inançları, mükemmeliyetçilikleri, mücadele ve tehdit algıları motivasyonel ustalık ve motivasyonel performans iklimlerini yordamakta mıdır?

Yapılan alan yazın incelemesinde, sporcularda akıldışı performans inançları, mükemmeliyetçilik, mücadele ve tehdit algısı ile algılanan motivasyonel iklim olgularının birlikte ele alındığı bir çalışmaya rastlanmamış olması bu araştırmanın özgünlüğünü ortaya sermektedir. Tasarlanan çalışmanın bilim insanlarına, psikolojik performans danışmanlarına, antrenörlere, sporculara, sporun yöneticilerine ve yeni araştırmacılara ışık tutacağı ve alan yazında önemli bir boşluğu doldurarak literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

YÖNTEM

Bu bölüm, araştırma süreci boyunca dikkate alınan araştırma modeli, katılımcılar, veri toplama teknikleri, veri toplama araçları ve etik hususlar hakkında kapsamlı bir genel bakış sunmaktadır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama araştırmaları, bir konuya ya da olaya ilişkin katılımcıların görüşlerinin ya da ilgi, beceri, yetenek ve tutum vb. özelliklerinin belirlendiği genellikle diğer araştırmalara göre örneklemin daha büyük olduğu araştırmalardır (Büyüköztürk vd., 2023). İlişkisel tarama modelleri ise, Karasar'a (2023) göre iki veya daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi araştıran modeller olmaktadır.

Çalışma Grubu

Tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme yönteminin kullanıldığı bu araştırmanın çalışma grubunu aktif spor yaşamını İstanbul ili profesyonel spor kulüplerinde sürdüren 18-32 yaş (Ort. 23,54±4,91) aralığındaki, spor deneyimleri 1-24 yıl (Ort. 9,00±5,85) arasında değişen 260'ı erkek (%62,5), 156'sı kadın (%37,5) toplam 416 performans sporcusu oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan sporcuların 90'ı futbol (%21,6),

76'sı futsal (%18,3), 70'i basketbol (%16,8), 64'ü voleybol (%15,4), 50'si buz hokeyi (%12,0), 42'si hentbol (%10,1), 24'ü ultimate frisbee (%5,8) takım sporları oyuncusudur.

Veri Toplama Tekniği

Araştırma verilerinin toplanması amacıyla hazırlanan soru formları, katılımcılara yüz yüze oturumlar ve elektronik ortamlar aracılığı ile sunulmuştur. Katılımcılara ulaşabilmek amacıyla öncelikle takımları çalıştıran antrenörlere erişim sağlanmış, kurulan bağlantı esnasında antrenörlere çalışmanın içeriğine yönelik bilgilendirme yapılmıştır. Akabinde, takımların antrenman takvimlerine uygun bir antrenman günü sečilerek 10-12 kişiden oluşan yüz yüze oturumlar yapılmış, yüz yüze oturumlar yerine elektronik ortamda veri toplanmasını talep eden gruplara Google Forms olarak düzenlenen e-anketler yönlendirilmiştir. Hazırlanan anket formları, katılımcıların yanıtlamaları üzere sırasıyla; Kiřisel Bilgi Formu, Akıldışı Performans İnançları Envanteri 2, APS Mükemmeliyetçilik Ölçeđi, Sporda Mücadele ve Tehdit Ölçeđi ve Sporda Algılanan Motivasyonel İklim Ölçeđi'nden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmaya katılan sporcuların tanımlayıcı özelliklerini dokumante etmek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu'nda sporcuların yaşı, cinsiyeti, sporcu geçmişleri (Yıl), performans gösterdikleri branş olmak üzere 4 soruya yer verilmiştir.

Akıldışı Performans İnançları Envanteri 2

Akıldışı Performans İnançları Envanteri 2, performans ortamına yönelik akıldışı inançları ölçmek amacıyla Turner ve diğerlerinin (2016) geliştirdiği Akıldışı Performans İnançları Envanteri'nin Turner ve Allen (2018) tarafından farklı bir çalışmada oluşturulan kısa formudur. Öz değerlendirmeye dayalı ölçeğin Türk kültürüne uyarlamasını Urfa ve Aşçı (2018b) gerçeletirmiştir. 5 dereceli likert tipinde tasarlanan 20 maddelik ölçek 4 alt boyut içermektedir. Bunlar sırasıyla; talepkarlık (5 madde), felaketleştirme (5 madde), düşük tolerans (5 madde) ve değerersizleştirmedir (5 madde). Uyarlama çalışmasında rapor edilen iç tutarlık katsayısı ölçek toplamı için 0.88 iken, alt boyut iç tutarlık katsayıları talepkarlık için .76, düşük tolerans için .85, felaketleştirme için .79 ve değerersizleştirme için .87'dir. Bu çalışmada hesaplanan iç tutarlılık katsayıları ise ölçek toplamı için .88, talepkarlık için .71, felaketleştirme için .74, düşük tolerans için .77, ve değerersizleştirme için .67'dir.

APS Mükemmeliyetçilik Ölçeği

Bireylerin mükemmeliyetçi tutumlara sahip olup olmadığını belirlemek amacıyla Slaney ve Johnson (1992) tarafından geliştiren APS Mükemmeliyetçilik Ölçeği'nin, Slaney ve diğerleri tarafından farklı yıllarda 2 kez revize çalışmaları gerçeletirilmiştir (Slaney ve Ashby, 1996; Slaney vd., 2001). Ölçeğin Türkçeye uyarlama geçerlik güvenilirlik çalışmaları ise Sapmaz (2006) tarafından gerçeletirilmiştir. 7'li Likert'e dayalı ölçeğin orijinal formunda toplam 23 madde bulunmakta, yüksek standartlar (7 madde), düzen (4 madde) ve çelişki (12 madde) olmak üzere ölçek 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin uyarlanmış formuna 4. alt boyut olarak tatminsizlik

eklenmiştir. Ölçekte yer alan alt boyutların Cronbach alfa katsayıları yüksek standartlar alt boyutu için .72, düzen alt boyutu için .83, tatminsizlik alt boyutu için .81, ve çelişki alt boyutu için .72 olarak tespit edilmiştir. Bu çalışmada hesaplanan güvenilirlik katsayıları ise sırasıyla ölçek toplamı için .88, yüksek standartlar için .85, düzen için .85, çelişki için .74, tatminsizlik için .83'tür.

Sporda Mücadele ve Tehdit Ölçeği

Sporcuların spor ortamındaki mücadele ve tehdit algılarını ölçmek amacıyla Rossato ve diğerleri (2018) tarafından geliştirilen Sporda Mücadele ve Tehdit Ölçeği'ni Türkyılmaz (2019) geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasını yaparak Türkçe'ye uyarlamıştır. Ölçek, 6'lı Likert'e dayalı bir yapı içermekte, mücadele (5 madde) ve tehdit (7 madde) olmak iki alt boyut ve toplam 12 maddeden oluşmaktadır. Uyarlama çalışmasında bildirilen, iç tutarlılık katsayısı mücadele alt boyutu için 0.81, tehdit alt boyutu için ise 0.82'dir. Bu çalışmada belirlenen iç tutarlılık katsayıları sırasıyla mücadele için .86 ve tehdit için .80'dir.

Sporda Algılanan Motivasyonel İklim Ölçeği

Sporcuların sahip oldukları motivasyonel iklimi incelemek amacıyla Walling ve diğerleri (1993) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin Türk sporcuları için uyarlaması ise Toros (2001) tarafından yapılmıştır. 5'li likert yapısında tasarlanan ölçek 21 madde 2 alt boyut içermektedir. Bu alt ölçekler ustalık iklimi ve performans iklimidir. Toros'un (2001) uyarlama çalışmasında Cronbach alfa değerleri ustalık iklimi için .84, performans iklimi için .90 olarak saptanmıştır. Ölçeğin genel güvenilirlik katsayısı .84 olarak belirlenmiştir. Bu çalışmada hesaplanan Cronbach alfa değerleri, ustalık iklimi için .84, performans iklimi için .82 ve ölçeğin tamamı için .82'dir.

Verilerin Analizi

İstatistiksel sınamaları gerçekleştirmek üzere katılımcıların doldurduğu anketlerden sağlanan veriler SPSS 25 paket programına eklenmiştir. Analizler öncesinde; veri girişinin kontrolü amacıyla frekans analizi kullanılmış, hatalı veya eksik girişi yapılan verinin bulunmadığı görülmüştür. İzleyen aşamada, her bir veri toplama aracı ve alt boyutları için toplam puanlar hesaplanmıştır. Peşi sıra, uç değer analizi yapılmış, dışlanmayı gerektiren uç değer verilerinin olmadığı saptanmıştır. Yapılan normallik sınaması sonucunda, parametrik testlerin uygulanması kararı alınmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin güvenilirlik analizi için kullanılan ölçekler ve alt boyutları için Cronbach alfa katsayıları hesaplanmıştır. Araştırma değişkenleri arasındaki ilişkilerin ortaya konması amacıyla Pearson Korelasyon analizi kullanılmıştır. Sporda algılanan motivasyonel iklimin alt boyutları olan ustalık iklimi ve performans iklimini yordayan araştırma değişkenlerin belirlenmesi üzere hiyerarşik regresyon analizine başvurulmuştur. Sonuçların yorumlanmasında anlamlılık düzeyleri .05, .01 ve .001 için sınanmıştır.

Araştırmanın Etiği

Bu çalışma, İstanbul Rumeli Üniversitesi Etik Kurulu'nun 28.02.2022 tarih 2022/02.2 sayılı oybirliği ile alınan etik onay kararına dayalı olarak yürütülmüştür. Mevcut araştırma süresince "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" çerçevesinde hareket edilmiştir.

BULGULAR

Bu bölüm, iki aşamalı bir yöntemle belgelemek üzere veri analizleri yoluyla elde edilen bulguları içermektedir. İlk aşamada uygulanan Pearson momentler çarpımı korelasyon analizi ile araştırma değişkenleri arasındaki ilişkiler gösterilecektir. İkinci aşamada yapılan hiyerarşik regresyon analizi, araştırma değişkenlerinin sporcuların motivasyonel ustalık iklimleri ve motivasyonel performans iklimleri üzerindeki yordayıcı rollerine ışık tutacaktır.

Araştırma Değişkenleri Arasındaki İlişkiler

Araştırma değişkenlerinin birbirleri arasındaki ilişkilerin saptanabilmesi Pearson momentler çarpımı korelasyon analizi uygulanmış, elde edilen analiz sonuçları Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Değişkenleri Arasındaki İlişkiler

Değişkenler	1	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	4.1	4.2
1	1												
1.1	0.84***	1											
1.2	0.88***	0.65***	1										
1.3	0.78***	0.65***	0.54***	1									
1.4	0.73***	0.41***	0.65***	0.31***	1								
2.1	0.51***	0.49***	0.36***	0.61***	0.18***	1							
2.2	0.28***	0.30***	0.20***	0.36***	0.03	0.59***	1						
2.3	0.46***	0.32***	0.41***	0.28***	0.47***	0.29***	0.09	1					
2.4	0.46***	0.31***	0.45***	0.27***	0.46***	0.37***	0.11*	0.60***	1				
3.1	0.37***	0.39***	0.26***	0.46***	0.08	0.63***	0.43***	0.12*	0.19***	1			
3.2	0.46***	0.30***	0.48***	0.12*	0.57***	0.04	-0.12*	0.55***	0.49***	0.01	1		
4.1	0.28***	0.20***	0.25***	0.28***	0.16**	0.44***	0.37***	0.15**	0.25***	0.49***	0.01	1	
4.2	0.33***	0.26***	0.31***	0.13*	0.37***	0.19***	0.14**	0.28***	0.32***	0.09	0.34***	0.15*	1

*p<0,05, **p<0,01, ***p<0,001

1. Akıl Dışı Performans İnançları Envanteri 2, 1.1. Talepkarlık, 1.2. Felaketleştirme, 1.3. Düşük Tolerans, 1.4. Değersizleştirme, **2. APS Mükemmeliyetçilik Ölçeği,** 2.1. Yüksek Standartlar, 2.2. Düzen, 2.3. Çelişki, 2.4. Tatminsizlik, **3. Sporda Mücadele ve Tehdit Ölçeği,** 3.1. Mücadele, 3.2. Tehdit **4. Sporda Algılanan Motivasyonel İklim Ölçeği,** 4.1. Uсталık İklimi, 4.2. Performans İklimi

Tablo 1’de görüldüğü üzere, sporcuların akıl dışı performans inançları toplam puanlarının yanı sıra talepkarlık, felaketleştirme ve düşük tolerans alt boyutları; mükemmeliyetçi yüksek standartlar, düzen, çelişki, tatminsizlik, mücadele, tehdit, ustalık iklimi ve performans iklimi ile pozitif yönlü anlamlı düzeyde ilişkili bulunmuştur. Değersizleştirme ise, düzen dışında tüm mükemmeliyetçilik boyutları, tehdit, ustalık iklimi ve performans iklimi ile pozitif yönlü ilişkilidir. Bulgular, yüksek standartların tüm akıl dışı performans inançları boyutları, düzen, çelişki, tatminsizlik, mücadele, ustalık iklimi ve performans iklimi ile pozitif yönlü anlamlı ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Düzen, akıldışı performans inançları, talepkarlık, felaketleştirme, düşük tolerans, mükemmeliyetçi yüksek standartlar, tatminsizlik, mücadele, ustalık iklimi ve performans iklimi ile anlamlı düzeyde pozitif, tehdit ile negatif ilişkilidir. Çelişki, tüm akıl dışı performans inançları boyutları, yüksek standartlar, tatminsizlik,

mücadele, tehdit, ustalık iklimi ve performans iklimi ile anlamlı düzeyde pozitif ilişki göstermektedir. Mükemmeliyetçi tatminsizlik ise tüm araştırma değişkenleri ile pozitif yönlü anlamlı düzeyde ilişkilidir. Mücadele değersizleştirme, tehdit ve performans iklimi dışında tüm araştırma değişkenleri ile pozitif yönlü anlamlı ilişkiler göstermektedir. Tehdit tüm akıldışı performans inançları, çelişki, tatminsizlik ve performans iklimi ile pozitif, düzen ile negatif ilişkilidir. Ustalık iklimi, tüm akıldışı performans inançları, tüm mükemmeliyetçilik boyutları ve yanı sıra mücadele ve performans iklimi ile pozitif ilişkilidir. Performans iklimi ise tüm akıldışı performans inançları, tüm mükemmeliyetçilik boyutları, tehdit ve ustalık iklimi ile pozitif ilişkilidir.

Motivasyonel Ustalık İklimi ve Motivasyonel Performans İklimini Yordayan Değişkenler

Akıldışı Performans İnançları Envanteri 2, APS Mükemmeliyetçilik Ölçeği ve Mücadele ve Tehdit Ölçeği alt boyutlarının Sporda Algılanan Motivasyonel İklim Ölçeği alt boyutları üzerindeki yordayıcı etkisinin belirlenmesi amacıyla hiyerarşik regresyon analizleri gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda, birinci adımda Akıldışı Performans İnançları Envanteri 2, ikinci adımda ise APS Mükemmeliyetçilik Ölçeği ve üçüncü adımda Sporda Mücadele ve Tehdit Ölçeği alt boyutları yordayıcı değişken, Sporda Algılanan Motivasyonel İklim Ölçeği alt boyutları ise yordanan değişkenler olarak regresyon modeline eklenmiştir. Analiz sonuçları Tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 2. Ustalık ve Performans İklimini Yordayan Değişkenler

	Ustalık İklimi			Performans İklimi		
Model 1	β	t	p	β	t	p
1.1 Talepkarlık	-0.05	-0.71	0.476	0.15	2.20	0.029
1.2 Felaketleştirme	-0.17	2.24	0.026	0.09	1.25	0.211
1.3 Düşük tolerans	-0.22	3.47	<0.001	-0.11	-1.78	0.076
1.4 Değersizleştirme	0.00	-0.01	0.990	0.29	4.79	<0.001
	R= 0.31; R ² = 0.09; Dzt. R ² = 0.09; F(4, 415)= 10.617 p< 0.001			R= 0.40; R ² = 0.16; Dzt. R ² = 0.15; F(4, 415)= 19.424 p< 0.001		
Model 2	β	t	p	β	t	p
1.1 Talepkarlık	-0.13	-1.96	0.051	0.12	1.79	0.074
1.2 Felaketleştirme	-0.14	2.01	0.046	0.05	0.73	0.463
1.3 Düşük tolerans	0.00	0.06	0.952	-0.18	-2.64	0.009
1.4 Değersizleştirme	0.03	0.49	0.626	0.24	3.91	<0.001
2.1 Yüksek standartlar	0.31	4.61	<0.001	0.06	0.81	0.420
2.2 Düzen	0.19	3.41	<0.001	0.10	1.77	0.077
2.3 Çelişki	-0.05	-0.92	0.359	0.05	0.81	0.416
2.4 Tatminsizlik	0.10	1.76	0.079	0.14	2.24	0.026
	R= 0.49; R ² = 0.24; Dzt. R ² = 0.23; F(8, 415)= 16.046 p< 0.001			R= 0.45; R ² = 0.20; Dzt. R ² = 0.18; F(8, 415)= 12.556 p< 0.001		

Tablo 2. Uсталık ve Performans İklimini Yordayan Değişkenler (Devamı)

Model 3	Uсталık İklimi			Performans İklimi		
	β	t	p	β	t	p
1.1 Talepkarlık	-0.15	-2.45	0.015	0.11	1.57	0.116
1.2 Felaketleştirme	-0.16	2.33	0.020	0.02	0.27	0.785
1.3 Düşük tolerans	-0.04	-0.68	0.499	-0.15	-2.21	0.027
1.4 Değersizleştirme	0.08	1.38	0.169	0.20	3.15	0.002
2.1 Yüksek standartlar	0.11	1.57	0.118	0.09	1.23	0.219
2.2 Düzen	0.14	2.75	0.006	0.12	2.20	0.029
2.3 Çelişki	0.01	0.16	0.873	-0.01	-0.10	0.920
2.4 Tatminsizlik	0.12	2.12	0.035	0.11	1.77	0.077
3.1 Mücadele	0.37	6.84	<0.001	-0.04	-0.64	0.524
3.2 Tehdit	-0.11	-1.94	0.054	0.17	2.63	0.009
	R= 0.57; R ² = 0.32; Dzt. R ² = 0.31; F(10, 415)= 19.278 p< 0.001			R= 0.47; R ² = 0.21; Dzt. R ² = 0.19; F(10, 415)= 10.888 p< 0.001		

Algılanan motivasyonel iklimin belirleyicilerini saptamak üzere yapılan hiyerarşik regresyon analizinde modele ilk adımda dahil edilen felaketleştirme ($\beta=-0.17$) ve düşük toleransın ($\beta=-0.22$) uсталık iklimi üzerindeki anlamlı etkisinin negatif, talepkarlık ($\beta=0.15$) ve değersizleştirmenin ($\beta=0.29$) ise performans iklimi üzerindeki anlamlı katkılarının pozitif yönlü olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, felaketleştirme ve düşük toleransın uсталık ikliminin %9'unu, talepkarlık ve değersizleştirmenin ise performans ikliminin %15'ini açıkladığı belirlenmiştir.

Modele ikinci adımda eklenen yüksek standartlar ($\beta=0.31$) ve düzenin ($\beta=0.19$) uсталık iklimi üzerindeki özgün katkısının anlamlı olduğu ve bu değişkenlerin uсталık iklimi ile pozitif yönlü ilişkili olduğu ve bu değişkenin açıklanmasına %14'lük katkı sağladığı görülmüştür. Ek olarak, modele ikinci adımda giren tatminsizliğin ($\beta=0.14$) performans iklimi üzerindeki etkisinin anlamlı ve pozitif olduğu performans ikliminin açıklanmasındaki özgün katkısının %3 olduğu gözlenmiştir.

Son olarak, modele 3. adımda eklenen mücadelenin pozitif yönlü anlamlı etkisinin ($\beta=0.37$) uсталık iklimine özgün katkısının %8 olduğu, tehditin pozitif yönlü anlamlı etkisinin ($\beta=0.17$) ise performans ikliminin açıklanma değerinde %1'lik değişim yarattığı belirlenmiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Sporcuların talepkarlık, felaketleştirme, düşük tolerans ve değersizleştirme boyutlarından örölü akıldışı performans inançları, yüksek standartlar, düzen, çelişki ve tatminsizlik ile çerçeveselenen mükemmeliyetçilikleri, mücadele ve tehdit algıları ile uсталık ve performans iklimi ölçütleri üzerine kurulu algılanan motivasyonel iklimleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi bu çalışmanın ana amacını oluşturmuştur. Çalışmada, sporcuların akıldışı performans inançları, mükemmeliyetçilikleri ile mücadele ve tehdit algılarının motivasyonel uсталık ve motivasyonel performans iklimlerini belirleyici rolünün ortaya konması ayrıca amaçlanmıştır. Aktarılan amaçlar doğrultusunda bu bölümde, elde edilen verilerin ortaya serdiği sonuçlar ilgili alanyazın ekseninde tartışılacaktır.

Bu araştırmada, akıldışı performans inançlar toplam puanlarının yanı sıra talepkarlık, felaketleştirme ve düşük toleransın mükemmeliyetçi yüksek standartlar, düzen, çelişki ve tatminsizlik ile pozitif yönlü ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Değersizleştirmenin ise düzen dışında tüm diğer mükemmeliyetçilik boyutları ile pozitif ilişkili olduğu ortaya konmuştur. Araştırmanın bu sonuçları, Ellis'in (1958, 1962) mükemmeliyetçilik tanımında yer alan, kişinin tamamen yetkin, yeterli, zeki ve olası tüm açılardan başarılı olması gerektiği, insan sorunlarına her zaman doğru, kesin ve mükemmel bir çözüm olduğu ve söz konusu mükemmel çözümün bulunamamasının felaket olduğu fikriyle ilgili akıldışı inançların bir parçası olduğu yönündeki ifadesi ile örtüşmektedir. Ellis (2002), rasyonel-duygusal davranış terapisi (REBT) üzerine yaptığı çalışmada, mükemmeliyetçiliği akıldışı, kendi kendini baltalayan bir inanç olarak tartışarak, insan davranışındaki akılcılık ve akıldışılığın ana fikrini, insanların sahip oldukları bazı arzu, hedef ve tercihleri gerekçe göstererek yorumlar. Bu gerekçeleri, insanların (1) bir özyeterlik veya kendi kendine hakim olma duygusuna sahip olmaları (ego tatminleri); (2) gerçekten istediklerini elde etmeyi başarmaları (hedef veya başarı tatmini); (3) önemli buldukları diğer insanların onayını alma veya onaylanmama (sevgi ve onay tatmini); ve (4) güvenli ve sağlam hissetmeleri (emniyet memnuniyeti) ile açıklar. Bu noktadan hareketle, temel arzuların mutlak zorunluluklar haline geldiklerinde mükemmeliyetçilik, kaygı duyarlılığı, aşırı rekabetçilik ve stres benzeri bilişsel-davranışsal sorunlara yol açtığına işaret eder. Nitekim Turner ve diğerleri (2019a), sporcular örnekleminde yürüttükleri araştırmalarında akıl dışı inançlar ile anksiyete belirtileri ve depresyon arasında pozitif ilişki olduğunu rapor etmiştir. Turner ve diğerleri (2019b) bir başka çalışmada elit ve rekreatif sporcuların akıl dışı inançları ile kaygı, öfke ve depresyon düzeylerinin ilişkili olduğunu ortaya koymuşlardır. Wood ve diğerlerinin (2017) elit bir okçu ile gerçekleştirdikleri ADDT seanslarının sonunda, sporcunun akıldışı inançlarında azalma; akılcı inançlar, özyeterlik, kontrol algısı ve atış performansında ise artışlar tespit edilmiştir. Yine Turner ve Barker'ın (2013) elit genç kriketçilerle yaptığı çalışmaları sonucunda, ADDT uygulamasının bilişsel kaygı ve akıldışı inanç seviyesinde azalmaya neden olduğu belirlenmiştir.

Tóth ve diğerleri (2022), rekabet kaygısının ortaya çıkmasında akılcı olmayan inançlar ve mükemmeliyetçiliğin etkisini inceledikleri araştırmada, yüksek akıldışı inançların rekabet kaygısının yordamasında hem uyumlu hem de uyumsuz mükemmeliyetçiliğin önemli kısmı araçlar olduğunu rapor etmişlerdir. Mükemmeliyetçilięin her iki biçiminin de arabulucu olarak ele alınması halinde değersizleştirme inançlarının somatik rekabet kaygısı üzerinde doğrudan, talepkarlık ve felaketleştirmenin ise dolaylı etkileri olduğunu öne sürmüşlerdir. Turkaya (2023) tarafından yapılan bir çalışmada sporcuların başarı durumları ile akıldışı performans inançları arasındaki ilişki incelenmiş, sporcuların turnuvalarda elde ettikleri başarı durumları ile değersizleştirme arasında negatif yönlü ve düşük seviyeli anlamlı ilişki olduğu bildirilmiştir. Yahya (2021) çalışmasında, felaketleştirme ve değersizleştirmenin tükenmişlik toplam puanlarının yanı sıra duygusal/zihinsel tükenme ve azalan başarının pozitif yönde anlamlı ilişkili olduğunu bulmuştur. Yahya (2021) aynı çalışmasında felaketleştirmenin duyarsızlaştırma ile de pozitif ilişkili olduğunu ortaya koymuştur.

Bu çalışmanın diğer sonuçlarına göre, sporcuların mücadelecilikleri akıldışı performans inançları, talepkarlık, felaketleştirme ve düşük toleransları ile, tehdit algıları ise akıldışı performans inançları, talepkarlık, felaketleştirme, düşük tolerans ve değersizleştirmeleri ile pozitif yönlü ilişkidir.

Chadha ve diğerlerinin (2019) de vurguladığı üzere, Lazarusçu bakış açısıyla düşünüldüğünde, akıldışı inançlar, mücadele ve tehditle etkileşime girerek sporcularda duygulanımı etkilemektedir. Nitekim, Cankurtaran (2021) çalışmasında performans başarısızlığının istatistiksel açıdan mücadele ile negatif, tehdit ile pozitif yönlü anlamlı ilişki olduğunu saptamıştır. İlgili literatürde akıldışı inançların, belirli spor bağlamlarında mücadele ile negatif (Chadha vd., 2019) ve tehdit ile pozitif (Chadha vd., 2019; Dixon vd., 2017; Evans vd., 2018) şekilde ilişkili olduğunu gösteren farklı araştırmalar da bulunmaktadır. Sporcular örneğinde yürütülen çalışmasında Sancı (2022), tehdit algısının güven, devamlılık ve psikolojik beceri ile zayıf düzeyde negatif yönlü bir ilişki gösterdiğini bildirmiştir. Bazı araştırmalarda ise akıldışı inançları azalan sporcuların mücadele bir diğer ifade ile meydan okuma değerlendirmelerini geliştirmede yardımcı olabilecek öz yeterliklerinin artış gösterdiği (Chrysidis vd., 2020; Wood vd., 2017) kaydedilmiştir. Mansell (2021) araştırmasında, felaketleştirmenin, mücadele, tehdit ve canlılık yoluyla dolaylı biçimde depresif belirtilerle ilişkili olduğunu saptamıştır. Araştırmacı, ayrıca, stres zihniyetinin mücadele ve tehditte doğrudan farklılıklar yarattığını, mücadele, tehdit ve canlılık yoluyla depresif belirtiler üzerinde, mücadele, tehdit ve depresif belirtiler aracılığıyla da canlılık üzerinde önemli dolaylı etkilere sahip olduğunu beyan etmiştir.

Araştırmada elde edilen bir diğer sonuç, akıldışı performans inançları, talepkarlık, felaketleştirme, düşük tolerans ve değersizleştirmenin ustalık iklimi ve performans iklimi ile pozitif ilişkili olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Motivasyon, değişimin kilit bir bileşenidir (Gagné ve Deci, 2005) ve akılcı ve akıldışı inançların kalitesi ve sağlıklı veya sağlıksız duyguların kalitesi gibi, motivasyonun kalitesi de değişim sürecinde önemli rol oynar (Turner ve Davis, 2019). Miller ve diğerleri (2023) performansla ilgili mantıksız ve katı inançlar arttıkça ("İyi performans göstermeliyim ve yapmazsam buna katlanamam" gibi) ve cezadan kaçınmak (alay edilmek gibi) veya bir ödül kazanmak (madalya almak gibi) söz konusu olduğunda kişinin kendini daha fazla baskılamasının olası olduğunu, bunun da işlevsiz davranışlar, artan bilişsel kaygı, artan somatik kaygı ve konsantrasyon bozukluğunu tetiklediğini savunmaktadırlar. Miller ve diğerlerinin (2023) bu ifadelerinden hareketle, bu araştırmada tespit edilen sporcuların performans iklimleri ve akıldışı inançları arasındaki pozitif yönlü ilişki açık ve manidar bulunmaktadır.

Araştırmanın bir başka sonucu, sporcuların mücadele algılarının mükemmeliyetçi yüksek standartlar, düzen, çelişki ve tatminsizlikleri ile pozitif yönlü, tehdit algılarının ise düzen ile negatif, çelişki ve tatminsizlikle pozitif yönlü anlamlı ilişkili olduğunu göstermiştir. Araştırmanın bu bulgusu, Cankurtaran'ın (2021) mücadele ve tehdit durumlarının sporcuların özellikle zirveye ulaşmak üzere motive oldukları ve söz konusu performanslar üzerinden değerlendirilecekleri spor senaryoları ile ilişkili olduğu yönündeki açıklamaları ile paralellik göstermektedir. Mükemmeliyetçi insanların, motivasyon sürecinin içsel bir çekicilikle dolu olduğu için değil, bilakis sosyal kabul, tanınma veya kişisel değer duygusu gibi değerli nitelikler kazanmanın bir yolunu sağladığı için aşırı derecede yüksek hedeflerin peşinde koştukları, dahası, genellikle sadece mevcut yetenek düzeylerinin ötesinde değil, aynı zamanda gerçekte çok az temeli olan idealize edilmiş standartlara ulaşmayı arzuladıkları (Pacht, 1984; Thelma vd., 2018), söz konusu yanıltıcı standartları karşılamak üzere başarılarının özdeğerin ölçülebileceği gerekli kriterleri yerine getireceğine inandıkları için amansızca çabalamak için enerjiye sahip oldukları (Burns, 1980) öne

sürülmektedir. Bu bağlamın, sporcuların mücadelelilikleri ve mükemmeliyetçi yüksek standartları arasındaki pozitif yönlü ilişkinin net bir açıklamasını sunduğu ve aynı zamanda mücadelelilik ile mükemmeliyetçi tatminsizlik arasındaki pozitif korelasyona da ışık tuttuğu düşünülmektedir.

Sporcuların mükemmeliyetçi yüksek standartlar, düzen, çelişki ve tatminsizlikleri ile ustalık ve performans iklimleri arasında tespit edilen pozitif yönlü anlamlı ilişkiler bu araştırmanın bir diğer sonucu olmaktadır.

Öner (2023), mükemmeliyetçi yüksek standartların yeteneğini kaybetme, zayıf algılanma, hayal kırıklığına uğratma ve sosyal desteği kaybetme kaygıları ile negatif yönde ilişki gösterdiğini ortaya koyduğu çalışmasında, bireylerin sahip oldukları yüksek standartlar geliştikçe özgüven ve özsaygılarının arttığını, söz konusu standartlara yaklaşıldıkça sporcuların kendilerini daha yetenekli, daha güçlü, daha başarılı algıladıklarını ve sosyal desteği kaybetme kaygılarının azaldığını bildirmiştir. Araştırmacının aynı çalışmasında mükemmeliyetçi düzenin sporcuların psikolojik ve taktiksel becerileri ile pozitif yönlü ilişki gösterdiği de ortaya konmuştur. Öner'in (2023) araştırmasındaki ilgili değişkenlerin ustalık ikliminin iç dokusu ile örtüştüğü dikkate alındığında, mükemmeliyetçi yüksek standartlar, mükemmeliyetçi düzen ve ustalık iklimi arasındaki pozitif yönlü ilişkilerin araştırmanın beklenen sonuçları olduğu söylenebilir.

Bu çalışmanın bir diğer sonucuna göre, sporcuların mücadele algıları ustalık iklimleri, tehdit algıları ise performans iklimleri ile pozitif ve anlamlı bir şekilde ilişkilidir.

Sarrazin ve diğerleri (2002), düşük motivasyona sahip sporcuların yüksek düzeyde başarısızlık korkusu yaşadıklarını ve bu yaşantılarının onların gelecekteki başarılarını tehdit ettiğini ortaya koymuşlardır. Tehdit algısının kaygı ile ilişkisinden hareketle, farklı kişilik yapısı ve geçmişe sahip sporcuların algıladıkları motivasyonel iklimin iki farklı yönde gelişebileceği öngörülebilir. Buna göre, kaygıyı yönetebilen ve itici bir güç olarak kullanabilen sporcuların beceri gelişimlerine öncelik vererek ustalık girişimlerini artırabilecekleri, kaygıyla başa çıkma becerileri düşük sporcuların ise durumları bir tehdit senaryosu ile ilişkilendirip performans ikliminin olumsuz çıktılarını olarak hüsrana (Zheng vd., 2023), dışa vurumcu bastırma, moral bozukluğu ve öfke benzeri hoş olmayan duygular (Robazza vd., 2022), ahlaktan uzaklaşma (Sarı ve Deryahanoğlu, 2019), tükenmişlik (Vitali vd., 2015) ve anti sosyal davranışlar (Boardley ve Kavussanu, 2009) sergileme olasılıklarında artış izlenebilir.

Araştırma değişkenlerinin algılanan ustalık iklimini belirleyici rolünün sınındığı analiz sonuçları, talepkarlık ve felaketleştirme ikliminin ustalık ikliminin negatif, düzen, tatminsizlik ve mücadelenin ise pozitif belirleyicileri olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Sportif performans ortamlarında bireysel teknik ve geribildirimleri, keyif almayı, görevde ustalaşmayı ve etkin stratejiler geliştirmeyi teşvik etmesi bağlamında ustalık iklimini sağlayıcı uygulamalar yüksek önem taşır (Ntoumanis ve Biddle, 1999). Bu bağlamda değerlendirildiğinde, ustalık ikliminin belirleyicisi olduğu saptanan ve ilgili alanyazına dayanarak olumsuz duygulanımlar olarak düşünülen talepkarlık ve felaketleştirme eğilimlerinin düzenlenmesi yönündeki girişimlerin ustalık iklimini geliştirmeye yönelik psikolojik performans uygulamalarında

optimal performans çıktılarını sağlamada destekleyici ve kolaylaştırıcı olabileceği dikkate alınabilir. Öte yandan, düzen -ki bir bağlamda sportif disiplin olarak yorumlanabilir- ve mücadeleciliğin ustalık ikliminin pozitif yordayıcıları olmaları araştırmanın beklenen sonuçları olarak belirtilmelidir. Flett ve Hewitt'in (2005) bakış açısıyla, sporda mükemmeliyetçilik paradoksal bir olgu olurken, Gould ve diğerleri (2002) mükemmeliyetçiliği sporcuyla olimpiyat şampiyonuna dönüştüren psikolojik bir nitelik olarak değerlendirmektedir. Flett ve Hewitt'in (2005) yanı sıra Gould ve diğerlerinin (2002) yorumları dikkate alındığında sporcuların mükemmeliyetçi tatminsizliği performanslarını artırıcı bir güç olarak kullandıkları öngörülebilir. Bu, bir bağlamda, sportif rekabet sahalarının en derin dokusunda kayıtlı "daha hızlı, daha yüksek, daha güçlü" ifadeleri ile beslenen sporcu kimliğini yansıtabilir.

Bu araştırmanın hiyerarşik analiz sonuçlarından bir diğeri, performans ikliminin düşük tolerans tarafından negatif, değersizleştirme, düzen ve tehdit tarafından pozitif yordandığını ortaya koymuştur.

Performans iklimi sporcularda rakip oyuncunun yeti ve yeteneklerine yoğunlaşmayı, rakibe üstün gelmeyi, bir yıldız gibi parlamayı ilham etmekte, kimi zaman kazanma arzusunun aşırı gelişmesine zemin yaratarak sportif kuralların göz ardı edilmesine yol açmaktadır. Dolayısıyla da sporcuların barışçıl olmaktan uzaklaşarak saldırganlık ve huzursuzluk içeren eylemleri sergilemelerine neden olmaktadır (Roberts ve Ommundsen, 1996; Tanrıverdi, 2012). Blascovich ve diğerleri (1999) sporda mücadele ve tehdit algısını performans durumlarında gözlenen çaba, belirsizlik ve/veya tehlike duygusu ile karakterize bir olgu olarak kavramsallaştırır. Jones ve diğerleri (2009) ise düşük özyeterlik, zayıf kontrol algısı ve yüksek kaçınma hedeflerin görüldüğü durumlarda tehdit algısının belirginlik kazandığını ifade eder. Aktarılanlara göre, tehdit algısının performans ikliminin pozitif yordayıcısı olduğu yönündeki araştırma sonucunun ilgili literatür ile örtüşük olduğu söylenebilir.

Ommundsen ve diğerleri (1998) performans ikliminin, ego yönelimi ve sporun kişinin sosyal statüsünü yükseltme aracı olarak görülmesi ile ilişkili olduğunu öne sürer. Shields ve Bredemeier'e (1995) göre, güçlü bir ego oryantasyonu ile performansa yönelik motivasyon iklimi, bireysel başarı ve üstün kişisel yetenek arayışında takım arkadaşlarına karşı daha az duyarlılığa, daha az empati ve iş birliğine yol açan benmerkezci düşünme tarzını teşvik eder. Dolayısıyla, karşılıklı akran kabulünü, kişilerarası çekimi ve arkadaşlıkların kalitesini zorlar (Chi ve Lu, 1995) ve diğerlerini değersizleştiren bir dışavurumu tetikleyebilir. Bu bağlamda, değersizleştirmenin performans iklimi üzerindeki negatif yönlü belirleyici rolüne işaret eden araştırma bulgusunun ilgili literatür ile uyumlu olduğu görülür.

Hollender'in (1965) yorumunda mükemmeliyetçi düzen, düzgünlük üzerinde aşırı vurgu ile "telaşlı ve titiz" olma eğilimi şeklinde içerik kazanır. Hollender'in (1965) bu yorumundan hareketle değerlendirildiğinde düzenin performans iklimi üzerindeki pozitif yönlü belirleyiciliği açıklığa kavuşur. Öte yandan, mevcut araştırmada mükemmeliyetçi düzenin aynı zamanda ustalık iklimi üzerindeki saptanan pozitif belirleyiciliği, kavrama yüklenen kutupsallığın sportif performans ortamlarında sporcuların kimlikleri, geliştirdikleri etik değerler ve durumların etkisiyle yapıcı ya da görece yıkıcı olabilecek bazı sonuçları doğurabilme potansiyelini barındırdığına işaret eder.

Farklı bir araştırmada Aksoy ve Aşçı (2021) sporcularda başarısızlığa ve saptanan hedeflere ulaşamamaya yönelik tahammülsüzlüğü ifade eden düşük toleransın optimal performans duygu durumu belirleyici rolü olduğunu rapor etmişler, düşük tolerans arttıkça sporcuların optimal performans duygu durumu deneyimlemelerinin de arttığını bildirmişlerdir. Harrington (2005), araştırmasında yüksek düzeyde düşük toleransa sahip sporcuların hedeflerine ulaşamama, başarı gösterememe ve kendini geliştirmeme konularına tahammül edemedikleri için başarılı olmaya daha yoğun istek duyduklarını, tahammülsüzlükleri bir güdülenme kaynağına dönüştürerek göreve daha fazla odaklanabileceklerini öne sürmüştür. Aksoy ve Aşçı (2021) ve Harrington'un (2005) bu yorumları, bu araştırmanın çıktılarından biri olarak gösterilen düşük toleransın performans ikliminin negatif belirleyicisi olduğuna ilişkin sonuca bir bakış açısı sağlamaktadır. Buna göre, sporcuların düşük toleranslarının performans iklimlerinin negatif belirleyici olmasını, düşük tolerans düzeyleri arttıkça performans iklimlerinin azalacağı şeklinde yorumlamak mümkün görünmektedir. Bu noktada, Harrington'un (2005) ifadeleri referans alındığında sporcuların performans zayıflığına tahammülsüzlüklerinin performans iklimini çevreleyen olumsuz tutumlardan kaçınma eğilimine yön verdiği çıkarılabilir.

ÖNERİLER

Gerçekleştirilen bu araştırma, bazı sınırlılıklar içermektedir. Bunlardan biri, çalışma grubunda yer alan tüm performans sporcularının İstanbul'da faal olan spor kulüplerine kayıtlı lisanslı oyuncular olmalarıdır. Bu etmen, sonuçların genellenebilirliğini güçlendirebilmek adına farklı ve yenilikçi çalışmalara olan gereksinime ışık tutmaktadır. Bu bağlamda, gelecekte yürütülecek araştırmalara kültürlerarası bir bakış açısı kazandırılması önemli görülmektedir. Ek olarak, nicel araştırmaya dayalı bu araştırma sonuçlarının nitel desenden beslenen karma araştırmalarla çeşitlendirilerek alanın derinleştirilmesi önerilmektedir. Ayrıca, akıldışı inançlar ve algılanan motivasyonel iklim arasındaki ilişkiye aracılık eden değişkenlerin sorgulanmasının gelecekteki araştırmalar aracılığı ile alana derinlik katacağına inanılmaktadır. Son olarak, performans sporlarında psikolojik beceri antrenmanları içeriklerini belirlemede kullanılabilir ölçütlere esas teşkil etmek üzere farklı zihinsel içeriklerin motivasyonel iklim üzerindeki belirleyiciliğinin sorgulandığı ve bu sorguda çeşitli danışmanlık becerilerinin işe koşularak ön-test son-test sonuçlarının raporlandığı deneysel çalışmaların tasarlanmasının katkı sağlayıcı olacağı öngörülmektedir.

Etik Metni

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazara aittir. Makalenin etik kurul izni İstanbul Rumeli Üniversitesi Etik Kurulu tarafınca 28.01.2022 tarih 2022-01-4 sayılı kararı ile alınmıştır."

Çıkar Çatışması: Yazar herhangi bir çıkar çatışması beyanında bulunmamıştır.

Finansal Destek: Bu çalışmada hiçbir kurum ya da kuruluşun finansal desteği bulunmamaktadır.

Yazarın Katkı Oranı Beyanı: Yazarın katkı oranı %100'dür.

KAYNAKÇA

- Aksoy, H. F. & Aşçı, F. H. (2021). Sporcularda optimal performans duygu durumu: Ruminatif düşünce ve akıldışı inançların rolü üzerine bir çalışma. *Spor Bilimleri Dergisi*, 32(2), 53-63. <https://doi.org/10.17644/sbd.760444>
- Altıntaş, A. (2010). *Sporcuların hedef yönelimleri, algılanan güdüsel iklimleri ve algılanan fiziksel yeterliklerinin cinsiyete ve deneyim düzeyine göre karşılaştırılması* [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Arıburun, B., & Aşçı, F. H. (2005). Amerikan futbolu oyuncularında hedef yönelimi ve algılanan güdüsel iklim. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 111-114. https://doi.org/10.1501/Sporm_0000000049
- Arnold, R., & Fletcher, D. (2012). A research synthesis and taxonomic classification of the organizational stressors encountered by sport performers. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 34(3), 397-429. <https://doi.org/10.1080/1091367X.2012.639608>
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.84.2.191>
- Blascovich, J., Mendes, W. B., Hunter, S. B., & Salomon, K. (1999). Social 'facilitation' as challenge and threat. *Journal of Personality and Social Psychology*, 77(1), 68-77. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.77.1.68>
- Boardley, I. D., & Kavussanu, M. (2009). The influence of social variables and moral disengagement on prosocial and antisocial behaviours in field hockey and netball. *Journal of Sports Sciences*, 27(8), 843-854. <https://doi.org/10.1080/02640410902887283>
- Burns, D. D. (1980). The perfectionist's script for self-defeat. *Psychology Today*, 14(6), 34-52.
- Buschmann, T., Horn, R. A., Blankenship, V. R., Garcia, Y. E., & Bohan, K. B. (2018). The relationship between automatic thoughts and irrational beliefs predicting anxiety and depression. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 36, 137-162. <https://doi.org/10.1007/s10942-017-0278-y>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2023). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (34. Basım). Pegem Akademi.
- Cankurtaran, Z. (2021). *İmgelemenin yetişkin sporcuların başarısızlık korkusu, mücadele ve tehdit algılarını yordama gücü* [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Chadha, N. J., Turner, M. J., & Slater, M. J. (2019). Investigating irrational beliefs, cognitive appraisals, challenge and threat, and affective states in golfers approaching competitive situations. *Frontiers in Psychology*, 10, 2295. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02295>
- Chi, L., & Lu, S. E. (1995). The relationships between perceived motivational climates and group cohesiveness in basketball. In annual meetings of the North American Society for the Psychology of Sport and Physical Activity, Clearwater, FL.
- Chrysidis, S., Turner, M. J., & Wood, A. G. (2020). The effects of REBT on irrational beliefs, self-determined motivation, and self-efficacy in American Football. *Journal of Sports Sciences*, 38(19), 2215-2224. <https://doi.org/10.1080/02640414.2020.1776924>
-

- Curran, T., Hill, A. P., Hall, H. K., & Jowett, G. E. (2015). Relationships between the coach-created motivational climate and athlete engagement in youth sport. *Journal of Sport and Exercise Psychology, 37*(2), 193-198. <https://doi.org/10.1123/jsep.2014-0203>
- Çağlar, E., Aşçı, F. H., & Uygurtaş, M. (2017). Roles of perceived motivational climates created by coach, peer, and parent on dispositional flow in young athletes. *Perceptual and Motor Skills, 124*(2), 462-476. <https://doi.org/10.1177/0031512516689404>
- DiGiuseppe, R., & David, O. (2015). Rational emotive behavioral therapy. In H. Thompson Prout & Alicia L. Fedewa (Eds.), *Counseling and psychotherapy with children and adolescents: Theory and practice for school and clinical settings* (pp. 155-215), Wiley.
- Dixon, M., Turner, M. J., & Gillman, J. (2017). Examining the relationships between challenge and threat cognitive appraisals and coaching behaviours in football coaches. *Journal of Sports Sciences, 35*(24), 2446-2452. <https://doi.org/10.1080/02640414.2016.1273538>
- Dryden, W., & Branch, R. (2008). *The fundamentals of rational emotive behaviour therapy* (2nd Ed.). Wiley.
- Duda, J. L., & Appleton, P. R. (2016). Empowering and disempowering coaching climates: Conceptualization, measurement considerations, and intervention implications. In M. Raab, P. Wylleman, R. Seiler, A. M. Elbe, & A. Hatzigeorgiadis (Eds.), *Sport and exercise psychology research: From theory to practice* (pp. 373-388). Elsevier Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-803634-1.00017-0>
- Duda, J., & Hall, H. (2001). Achievement goal theory in sport: Recent extensions and future directions. In R. Singer, H. Hausenblas, & C. Janelle, *Handbook of sport psychology* (pp. 417-443). John Wiley & Sons.
- Dunkley, D. M., Zuroff, D. C., & Blankstein, K. R. (2003). Self-critical perfectionism and daily affect: Dispositional and situational influences on stress and coping. *Journal of Personality and Social Psychology, 84*(1), 234-252. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.84.1.234>
- Ellis, A. (1958). Rational psychotherapy. *The Journal of General Psychology, 59*(1), 35-49.
- Ellis, A. (1962). *Reason and emotion in psychotherapy*. Lyle Stuart.
- Ellis, A. (2002). The role of irrational beliefs in perfectionism. In G. L. Flett, & P. L. Hewitt (Eds.), *Perfectionism: Theory, research, and treatment* (pp. 217-229). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/10458-009>
- Engel, G. L. (1977). The need for a new medical model: a challenge for biomedicine. *Science, 196*(4286), 129-136. <https://doi.org/10.1126/science.84746>
- Evans, A. L., Turner, M. J., Pickering, R., & Powditch, R. (2018). The effects of rational and irrational coach team talks on the cognitive appraisal and achievement goal orientation of varsity football athletes. *International Journal of Sports Science & Coaching, 13*(3), 431-438. <https://doi.org/10.1177/1747954118771183>
- Feher, A., Smith, M. M., Saklofske, D. H., Plouffe, R. A., Wilson, C. A., & Sherry, S. B. (2020). The big three perfectionism scale-short form (BTPS-SF): Development of a brief self-report measure of multidimensional perfectionism. *Journal of Psychoeducational Assessment, 38*(1), 37-52. <https://doi.org/10.1177/0734282919878553>
-

- Fives, C. J., Kong, G., Fuller, J. R., & DiGiuseppe, R. (2011). Anger, aggression, and irrational beliefs in adolescents. *Cognitive Therapy and Research*, 35, 199-208. <https://doi.org/10.1007/s10608-009-9293-3>
- Flett, G. L., & Hewitt, P. L. (2005). The perils of perfectionism in sports and exercise. *Current Directions in Psychological Science*, 14(1), 14-18. <https://doi.org/10.1111/j.0963-7214.2005.00326.x>
- Frost, R. O., Marten, P., Lahart, C., & Rosenblate, R. (1990). The dimensions of perfectionism. *Cognitive Therapy and Research*, 14, 449-468. <https://doi.org/10.1007/BF01172967>
- Gagné, M., & Deci, E. L. (2005). Self-determination theory and work motivation. *Journal of Organizational Behavior*, 26(4), 331–362. <https://doi.org/10.1002/job.322>
- Gano-Overway, L. A., Guivernau, M., Magyar, T. M., Waldron, J. J., & Ewing, M. E. (2005). Achievement goal perspectives, perceptions of the motivational climate, and sportspersonship: Individual and team effects. *Psychology of Sport and Exercise*, 6(2), 215-232. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2003.11.001>
- Gould, D., Greenleaf, C., Guinan, D., & Chung, Y. (2002). A survey of US Olympic coaches: Variables perceived to have influenced athlete performances and coach effectiveness. *The Sport Psychologist*, 16(3), 229-250. <https://doi.org/10.1123/tsp.16.3.229>
- Gutierrez, M., & Ruiz, L. M. (2009). Perceived motivational climate, sportsmanship, and students' attitudes toward physical education classes and teachers. *Perceptual and Motor Skills*, 108(1), 308-326. <https://doi.org/10.2466/pms.108.1.308-32>
- Harrington, N. (2005). Dimensions of frustration intolerance and their relationship to self-control problems. *Journal of Rational-Emotive and Cognitive-Behavior Therapy*, 23, 1-20. <https://doi.org/10.1007/s10942-005-0001-2>
- Harter, S. (1978). Effectance motivation reconsidered: Toward a developmental model. *Human Development*, 21(1), 34-64. <https://doi.org/10.1159/000271574>
- Hollender, M. H. (1965). Perfectionism. *Comprehensive Psychiatry*, 6(2), 94-103. [https://doi.org/10.1016/S0010440X\(65\)80016-5](https://doi.org/10.1016/S0010440X(65)80016-5)
- Hull, C. L. (1943) *Principles of behavior*. Appleton-Century-Crofts.
- Hull, C. L. (1951) *Essentials of behavior*. Yale University Press.
- Hyland, P., Shevlin, M., Adamson, G., & Boduszek, D. (2014). The organization of irrational beliefs in posttraumatic stress symptomology: Testing the predictions of REBT theory using structural equation modelling. *Journal of Clinical Psychology*, 70(1), 48-59. <https://doi.org/10.1002/jclp.22009>
- Jamieson, J. P., Peters, B. J., Greenwood, E. J., & Altose, A. J. (2016). Reappraising stress arousal improves performance and reduces evaluation anxiety in classroom exam situations. *Social Psychological and Personality Science*, 7(6), 579–587. <https://doi.org/10.1177/1948550616644656>
- Jones, M., Meijen, C., McCarthy, P. J., & Sheffield, D. (2009). A theory of challenge and threat states in athletes. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 2(2), 161-180. <https://doi.org/10.1080/17509840902829331>

- Jones, J., & Trower, P. (2004). Irrational and evaluative beliefs in individuals with anger disorders. *Journal of Rational-Emotive and Cognitive-Behavior Therapy*, 22, 153-169. <https://doi.org/10.1023/B:JORE.0000047305.52149.a1>
- Jooste, J., Wolfson, S., & Kruger, A. (2022). Irrational performance beliefs and mental well-being upon returning to sport during the COVID-19 pandemic: A test of mediation by intolerance of uncertainty. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 1-10. <https://doi.org/10.1080/02701367.2022.2056117>
- Jordana, A., Ramis, Y., Chamorro, J. L., Pons, J., Borrueco, M., De Brandt, K., & Torregrossa, M. (2023). Ready for failure? Irrational beliefs, perfectionism and mental health in male soccer academy players. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 41(2), 454-477. <https://doi.org/10.1007/s10942-022-00491-x>
- Karasar, N. (2023). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar ilkeler teknikler* (38. Basım). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kelecek, S., Aşçı, F. H., & Altıntaş, A. (2010). Elit erkek ve kadın voleybolcuların algıladıkları güdüsöl iklimin, güdüsöl yönelimlerini ve optimal performans duygu durumlarını belirlemedeki rolü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(4), 35-47.
- Kerr, J. H. (1985). The experience of arousal: A new basis for studying arousal effects in sport. *Journal of Sports Sciences*, 3(3), 169-179. <https://doi.org/10.1080/02640418508729749>
- King, A. M., Turner, M. J., Plateau, C. R., & Barker, J. B. (2023). The socialisation of athlete irrational beliefs. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 41(2), 290-313. <https://doi.org/10.1007/s10942-022-00460-4>
- Lazarus, R. S., (1966). *Psychological stress and the coping process*. McGraw-Hill.
- Mansell, P. C. (2021). Stress mindset in athletes: Investigating the relationships between beliefs, challenge and threat with psychological wellbeing. *Psychology of Sport and Exercise*, 57, 102020. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2021.102020>
- Martens, R., Vealey, R. S., & Burton, D. (1990). *Competitive anxiety in sport*. Human Kinetics.
- McGrath, J. (1970). *Social and psychological factors in human stress*. National Technical Information Service.
- Meijen, C., Jones, M. V., McCarthy, P. J., Sheffield, D., & Allen, M. S. (2013). Cognitive and affective components of challenge and threat states. *Journal of Sports Sciences*, 31(8), 847-855. <https://doi.org/10.1080/02640414.2012.753157>
- Meijen, C., Turner, M., Jones, M. V., Sheffield, D., & McCarthy, P. (2020). A theory of challenge and threat states in athletes: A revised conceptualization. *Frontiers in Psychology*, 11, 126. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.00126>
- Mesagno, C., Tibbert, S. J., Buchanan, E., Harvey, J. T., & Turner, M. J. (2021). Irrational beliefs and choking under pressure: A preliminary investigation. *Journal of Applied Sport Psychology*, 33(6), 569-589. <https://doi.org/10.1080/10413200.2020.1737273>
- Miller, A., Calder, B., Turner, M., & Wood, A. (2023). Exploring the association between irrational beliefs, motivation regulation and anxiety in ultra-marathon runners: a mixed methods approach. *Journal of*

- Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 41(2), 392-410. <https://doi.org/10.1007/s10942-022-00465-z>
- Nicholls, J. G. (1984). Achievement motivation: Conceptions of ability, subjective experience, task choice, and performance. *Psychological Review*, 91(3), 328. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.91.3.328>
- Ntoumanis, N., & Biddle, S. J. (1999). A review of motivational climate in physical activity. *Journal of Sports Sciences*, 17(8), 643-665. <https://doi.org/10.1080/026404199365678>
- Ommundsen, Y., Roberts, G. C., & Kavussanu, M. (1998). Perceived motivational climate and cognitive and affective correlates among Norwegian athletes. *Journal of Sports Sciences*, 16(2), 153-164. <https://doi.org/10.1080/026404198366867>
- Orhan, S., & Ünlü, H. (2022). Futbolcularda zihinsel dayanıklılık ve hedef yöneliminin akıl dışı performans inançları ile ilişkisi: kesitsel çalışma. *Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi*, 14(1):11-21. <https://doi.org/10.5336/sportsci.2021-81717>
- O'Rourke, D. J., Smith, R. E., Smoll, F. L., & Cumming, S. P. (2014). Relations of parent-and coach-initiated motivational climates to young athletes' self-esteem, performance anxiety, and autonomous motivation: Who is more influential?. *Journal of Applied Sport Psychology*, 26(4), 395-408. <https://doi.org/10.1080/10413200.2014.907838>
- Öner, Ç. (2023). *Mükemmeliyetçilik, psikolojik-taktiksel beceriler, yarışma yönelimleri ve spor yaralanma kaygısı arasındaki ilişkiler* [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Pacht, A. R. (1984). Reflections on perfection. *American Psychologist*, 39(4), 386-390. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.39.4.386>
- Robazza, C., Morano, M., Bortoli, L., & Ruiz, M. C. (2022). Perceived motivational climate influences athletes' emotion regulation strategies, emotions, and psychobiosocial experiences. *Psychology of Sport and Exercise*, 59, 102110. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2021.102110>
- Roberts, G. C. (2001). Understanding the dynamics of motivation in physical activity: The influence of achievement goals on motivational processes. In G. C. Roberts (Ed.), *Advances in motivation in sport and exercise* (pp. 1-50). Human Kinetics.
- Roberts, G. C., & Ommundsen, Y. (1996). Effect of goal orientation on achievement beliefs, cognition and strategies in team sport. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 6(1), 46-56. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0838.1996.tb00070.x>
- Roberts, G. C., Treasure, D. C., & Conroy, D. E. (2007). Understanding the dynamics of motivation in sport and physical activity: An achievement goal interpretation. In G. Tenenbaum & R. C. Eklund (Eds.), *Handbook of sport psychology* (pp. 3-30). John Wiley & Sons, Inc.
- Rossato, C. J., Uphill, M. A., Swain, J., & Coleman, D. A. (2018). The development and preliminary validation of the Challenge and Threat in Sport (CAT-Sport) Scale. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 16(2), 164-177. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2016.1182571>
-

- Sage, L., & Kavussanu, M. (2007). The effects of goal involvement on moral behavior in an experimentally manipulated competitive setting. *Journal of Sport and Exercise Psychology, 29*(2), 190-207. <https://doi.org/10.1123/jsep.29.2.190>
- Sancı, K. (2022). *Esporcuların zihinsel dayanıklılık düzeyleri, mücadele ve tehdit algıları ile psikolojik beceri düzeylerinin incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi]. Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Sapmaz, F. (2006). *Üniversite öğrencilerinin uyumlu ve uyumsuz mükemmeliyetçilik özelliklerinin psikolojik belirti düzeyleri açısından incelenmesi* [Doktora Tezi]. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sarı, İ., & Deryahanoğlu, G. (2019). Sporcularda ahlaktan uzaklaşmanın güdüsel iklim ve sporcuların önem verdikleri özellikler ile ilişkisi. *Sportre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 17*(4), 91-104. <https://doi.org/10.33689/sportre.536451>
- Sarrazin, P., Vallerand, R., Guillet, E., Pelletier, L., & Cury, F. (2002). Motivation and dropout in female handballers: A 21-month prospective study. *European Journal of Social Psychology, 32*(3), 395-418. <https://doi.org/10.1002/ejsp.98>
- Selye, H. (1976). *The stress of life*. McGraw-Hill.
- Shields, D. L. L., & Bredemeier, B. J. L. (1995). *Character development and physical activity*. Human Kinetics.
- Slade, P. D., & Owens, R. G. (1998). A dual process model of perfectionism based on reinforcement theory. *Behavior Modification, 22*(3), 372-390. <https://doi.org/10.1177/01454455980223010>
- Slaney, R. B., & Johnson, D. G. (1992). *The Almost Perfect Scale* [Unpublished Manuscript]. Pennsylvania State University.
- Slaney, R. B., & Ashby, J. S. (1996). Perfectionists: Study of a criterion group. *Journal of Counseling & Development, 74*(4), 393-398. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6676.1996.tb01885.x>
- Slaney, R. B., Rice, K. G., Mobley, M., Trippi, J., & Ashby, J. S. (2001). The revised Almost Perfect Scale. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development, 34*(3), 130-145. <https://doi.org/10.1080/07481756.2002.12069030>
- Smith, M. M., Saklofske, D. H., & Yan, G. (2015). Perfectionism, trait emotional intelligence, and psychological outcomes. *Personality and Individual Differences, 85*, 155-158. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.05.010>
- Stoeber, J. (2014). Perfectionism in sport and dance: A double-edged sword. *International Journal of Sport Psychology, 45*(4), 385-394. <https://doi.org/10.7352/IJSP.2014.45.385>
- Stoeber, J., & Otto, K. (2006). Positive conceptions of perfectionism: Approaches, evidence, challenges. *Personality and Social Psychology Review, 10*(4), 295-319. https://doi.org/10.1207/s15327957pspr1004_2
- Stornes, T., & Ommundsen, Y. (2004). Achievement goals, motivational climate and sportpersonship: A study of young handball players. *Scandinavian Journal of Educational Research, 48*(2), 205-221. <https://doi.org/10.1080/0031383042000198512>
- Szentagotai, A., & Freeman, A. (2007). An analysis of the relationship between irrational beliefs and automatic thoughts in predicting distress. *Journal of Evidence-Based Psychotherapies, 7*(1), 1-9.

- Tanrıverdi, H. (2012). Spor ahlakı ve şiddet. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(8), 1071-1093.
- Tingaz, E. O. (2020). The mediating role of mindfulness in the relationship between the cognitive flexibility and irrational performance beliefs of university student-athletes. *Current Psychology*, 39(4), 1208-1214. <https://doi.org/10.1007/s12144-020-00891-1>
- Toros, T. (2002). Elit ve elit olmayan erkek basketbolcularda hedef yönelimi, güdüsel (motivasyonel) iklim ve yaşam doyumu. *Spor Bilimleri Dergisi*, 13(3), 24-36.
- Toros, T. (2001). *Elit ve elit olmayan erkek basketbolcularda hedef yönelimi, güdüsel iklim ve hedeflerin özgünlük güçlük derecesi özelliklerinin yaşam doyumuna etkisi* [Yüksek Lisans Tezi]. Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Toros, T., & Koruç, Z. (2005). Hedef yönelimleri ve algılanan motivasyonel iklim arasındaki ilişki (Liseli erkek voleybolcular üzerine bir çalışma). *Spor Bilimleri Dergisi*, 16(3), 135-145.
- Tóth, R., Turner, M. J., Kökény, T., & Tóth, L. (2022). "I must be perfect": The role of irrational beliefs and perfectionism on the competitive anxiety of Hungarian athletes. *Frontiers in Psychology*, 13, 994126. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.994126>
- Turkaya, M. S. (2023). *Milli takım deneyimi bulunan güreşçilerin akılcı performans inançları ve ilişkili faktörler* [Yüksek Lisans Tezi]. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Turner, M. J., & Allen, M.S. (2018). Confirmatory factor analysis of the Irrational Performance Beliefs Inventory (IPBI) in a sample of amateur and semi-professional athletes. *Psychology of Sport and Exercise*, 35, 126–130. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2017.11.017>
- Turner, M. J., Allen, M. S., Slater, M. J., Barker, J. B., Woodcock, C., Harwood, C. G., & McFayden, K. (2016). The development and initial validation of the Irrational Performance Beliefs Inventory (IPBI). *European Journal of Psychological Assessment*, 34(3), 174-180. <https://doi.org/10.1027/1015-5759/a000314>
- Turner, M. J., Aspin, G., & Gillman, J. (2019a). Maladaptive schemas as a potential mechanism through which irrational beliefs relate to psychological distress in athletes. *Psychology of Sport and Exercise*, 44, 9-16. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2019.04.015>
- Turner, M., & Barker, J. B. (2013). Examining the efficacy of rational-emotive behavior therapy (REBT) on irrational beliefs and anxiety in elite youth cricketers. *Journal of Applied Sport Psychology*, 25(1), 131-147. <https://doi.org/10.1080/10413200.2011.574311>
- Turner, M. J., Carrington, S., & Miller, A. (2019b). Psychological distress across sport participation groups: The mediating effects of secondary irrational beliefs on the relationship between primary irrational beliefs and symptoms of anxiety, anger, and depression. *Journal of Clinical Sport Psychology*, 13(1), 17-40. <https://doi.org/10.1123/jcsp.2017-0014>
- Turner, M. J., & Davis, H. S. (2019). Exploring the effects of rational emotive behavior therapy on the irrational beliefs and self-determined motivation of triathletes. *Journal of Applied Sport Psychology*, 31(3), 253–272. <https://doi.org/10.1080/10413200.2018.1446472>

- Turner, M. J., Slater, M. J., & Barker, J. B. (2014). Not the end of the world: The effects of rational-emotive behavior therapy (REBT) on irrational beliefs in elite soccer academy athletes. *Journal of Applied Sport Psychology, 26*(2), 144-156. <https://doi.org/10.1080/10413200.2013.812159>
- Türkyılmaz, H. B. (2019). *Futbolcuların zihinsel dayanıklılık düzeyleri ile sporda mücadele ve tehdit algılarının belirlenmesi* [Yüksek Lisans Tezi]. Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Urfa, O., & Aşçı, F. H. (2023). The direct and indirect effects of irrational beliefs on perceived performance: The mediation role of emotions and automatic thoughts. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy, 41*(2), 432-453. <https://doi.org/10.1007/s10942-022-00489-5>
- Urfa, O. & Aşçı, F. H. (2018a). Spor yapan ve yapmayan ergenlerin akıldışı inançlarının karşılaştırılması. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 20*(2), 41-52.
- Urfa, O. & Aşçı, F. H. (2018b). Akıldışı Performans İnançları Envanteri-2'nin psikometrik özelliklerinin sınanması. *Psikoloji Çalışmaları, 38*(2), 219-236. <https://doi.org/10.26650/SP2018-0004>
- Vitali, F., Bortoli, L., Bertinato, L., Robazza, C., & Schena, F. (2015). Motivational climate, resilience, and burnout in youth sport. *Sport Sciences for Health, 11*, 103-108. <https://doi.org/10.1007/s11332-014-0214-9>
- Walling, M. D., Duda, J. L., & Chi, L. (1993). The perceived motivational climate in sport questionnaire: Construct and predictive validity. *Journal of Sport and Exercise Psychology, 15*(2), 172-183. <https://doi.org/10.1123/jsep.15.2.172>
- Watson, P. J., Sherbak, J., & Morris, R. J. (1998). Irrational beliefs, individualism-collectivism, and adjustment. *Personality and Individual Differences, 24*(2), 173-179. [https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(97\)00168-2](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(97)00168-2)
- Wood, A. G., Barker, J. B., & Turner, M. J. (2017). Developing performance using rational emotive behavior therapy (REBT): A case study with an elite archer. *The Sport Psychologist, 31*(1), 78-87. <https://doi.org/10.1123/tsp.2015-0083>
- Xiang, P., & Cunningham, G. B. (2005). Achievement goals, perceived motivational climate, and their relation to students' satisfaction with physical activity. *Research Quarterly for Exercise and Sport, 76*(1), A96-A96.
- Yahya, G. (2021). *Sporcularda akıldışı performans inançları ile tükenmişlik arasındaki ilişkide tutkunluğun aracı rolü* [Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Zheng, S., Ji, X., Cheng, L., Xu, J., & Cronin, L. D. (2023). Perceptions of the motivational climate, basic psychological needs, and life skills development in chinese physical education students. *Frontiers in Psychology, 14*, 1232849. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1232849>